

แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล, ยุทโธปกรณ์
และสิ่งอุปกรณ์ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจ
ในการบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ประดิษฐ์ พรหมเรียน
รองเสนาธิการกองพลทหารราบที่ 3

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2568

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล, ยุทโธปกรณ์และ
สิ่งอุปกรณ์ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจในการ
บรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ

โดย พันเอก ประดิษฐ์ พรหมเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ธีรกรกรรณ์ ณ ป้อมเพ็ชร

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2568 และเห็นชอบให้เป็นเอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(เกียรติชัย โอภาส)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พั่นเอก

(พืชสมุนไพร พวงทอง)

ประธานกรรมการ

พื่นเอก

(ณรงค์ วิชญาณวรารุณ)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(รันทกรกรรณ ฦ ป้อมเพ็ชร)

กรรมการ

พันเอก

(เจษฎา เหมหาชาติ)

กรรมการ และเลขานุการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก ประดิษฐ์ พรหมเรียน
เรื่อง	แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล, ยุทโธปกรณ์และ สิ่งอุปกรณ์กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจในการบรรเทา สาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ
วันที่	9 กันยายน 2568 จำนวนคำ : 12,809 จำนวนหน้า : 47
คำสำคัญ	การเสริมสร้างขีดความสามารถ , ยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ , การบรรเทาสาธารณภัย , กองพันมณฑลทหารบกที่ 23
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ ขีดความสามารถของกำลังพลและแนวทางในการเสริมสร้างความพร้อมด้าน ยุทโธปกรณ์และ สิ่งอุปกรณ์ของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ในการปฏิบัติการกิจบรรเทาสาธารณภัย โดยใช้วิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือ SWOT, 7S McKinsey, PEMESII และ TOWS Matrix ผลการวิจัยพบว่า กองพันมณฑล- ทหารบกที่ 23 ประสบปัญหาการขาดแคลน ยุทโธปกรณ์ที่จำเป็น ยุทโธปกรณ์บางรายการ มีสภาพเก่าและชำรุด กำลังพลขาดทักษะเฉพาะทางในการใช้งาน ยุทโธปกรณ์พิเศษ และระบบการบริหารจัดการยังขาดการบูรณาการข้อมูลและการประสานงานที่มี ประสิทธิภาพกับหน่วยงานภายนอก แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถที่สำคัญ ประกอบด้วย การจัดทำแผนความต้องการ ยุทโธปกรณ์ระยะยาว การพัฒนาระบบ ซ่อมบำรุงเชิงป้องกัน การฝึกอบรมเฉพาะทางให้กับกำลังพล และการพัฒนาระบบ บริหารจัดการแบบบูรณาการ

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเพิ่มงบประมาณ ส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงาน และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการตามแนวทาง เหล่านี้จะช่วยยกระดับขีดความสามารถของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ในการตอบสนอง ต่อสถานการณ์ภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สามารถลดความ สูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีนัยสำคัญ

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Pradit promrian
TITLE : Guidelines for Enhancing the Capabilities of Personnel, Armaments, and Equipment of 23rd Military District Battalion to support the mission of disaster relief for disaster-affected individuals.
DATE: 9 September, 2025 **WORD COUNT :** 12,809 **PAGES :** 47
KEY TERMS: Enhancing capabilities, equipment and devices, disaster relief, 23rd Military District Battalion
CLASSIFICATION : Unclassified

This research aims to study the issues related to the equipment and devices, the capability of personnel, and the approaches to enhancing the readiness of the equipment and devices of 23rd Military District Battalion in performing disaster relief missions. A qualitative research method was used, collecting data from relevant documents and analyzing them with SWOT, 7S McKinsey, PEMESII, and TOWS Matrix tools.

The research findings revealed that 23rd Military District Battalion faces problems with the lack of essential equipment, some equipment being old and damaged, personnel lacking specialized skills in operating special equipment, and the management system lacking integrated data and coordination with external agencies.

Key approaches to enhancing capabilities include creating a long-term equipment needs plan, developing a preventive maintenance system, providing specialized training for personnel, and developing an integrated management system. Additionally, policy recommendations include increasing the budget, promoting cooperation between agencies, and applying modern technology in operations.

Implementing these approaches will help enhance 23rd Military District Battalion ability to respond to disaster situations more effectively, significantly reducing both the loss of life and property for the public.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์เรื่อง“แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล ยุทธโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจในการบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ” ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติในการช่วยเหลือประชาชนของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก พ.ศ. 2564 - 2570 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้สนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยนี้ ได้แก่ พันเอก ณรงค์ วิษณุณวรวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา พันเอก ธนันกรกรรณ์ ณ ป้อมเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก เฉษฐา เหมหาชาติ และ พันเอก พงศ์ปณต อรุณสุวรรณ ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ศึกษาไว้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมความคิดและพัฒนางานวิจัยนี้ขึ้นมาได้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในวิทยาลัยการทัพบกนี้ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาหน่วยงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกองทัพบกและประเทศชาติต่อไป

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
ขั้นตอนการดำเนินงาน	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
โครงสร้าง/ภารกิจขององค์กรที่ทำการศึกษา	14
เอกสาร บทความ งานที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ	
และการบรรเทาสาธารณภัย	17
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 บทวิเคราะห์	
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่รับผิดชอบของหน่วย-	
กองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23	20
การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการปฏิบัติการของกำลังพล	21
การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการยุทธโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์	21
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม Swot ของกองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23	22
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยใช้ 7s McKinsey	23
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดยใช้ PESTEL	26

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก	
ด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis	28
การวิเคราะห์กลยุทธ์ทางยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือ	
TOWS Matrix.	33
แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล, ยุทธโธปกรณ์-	
และสิ่งอุปกรณ์	37
บทที่ 4 บทอภิปรายผล	
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
อภิปรายผล	41
สรุป	42
บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	44
ข้อเสนอแนะ	45
บทสรุป	46
เอกสารอ้างอิง	
ผนวก ก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภัยพิบัติ คือ ภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สิน โดยส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทั้งในระยะสั้น และระยะยาวภัยพิบัติแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และภัยพิบัติที่มนุษย์สร้างขึ้น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ คือ ภัยที่มีสาเหตุมาจากธรรมชาติอาทิแผ่นดินไหว, อุทกภัย, อัคคีภัย, พายุสีนามิ การระเบิด ภัยพิบัติทางธรรมชาติยังรวมถึงภัยจากนอกโลกด้วย เช่น อุกกาบาต ภัยพิบัติที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ ภัยพิบัติที่มีสาเหตุมาจากมนุษย์ เช่นการสูบน้ำใต้ดินปริมาณมากจนส่งผลให้เกิดการทรุดตัวของพื้นดิน การปล่อยแก๊สเรือนกระจกปริมาณมากจากโรงงานอุตสาหกรรมจนส่งผลให้ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้นและท่วมพื้นที่ในระดับต่ำ การเปลี่ยนทางน้ำจนทำให้เกิดภัยแล้ง ในบางพื้นที่เป็นต้น รวมถึงการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เช่น การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ใต้ดิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อชั้นหินใต้เปลือกโลก โดยอาจมีผลกระทบต่อโลกในระยะยาว เป็นต้น

ปัญหาที่กล่าวข้างต้นในปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งที่ ประเทศไทยควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และถูกกำหนดไว้ใน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ในด้านยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยกล่าวไว้ว่า ภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ รวมถึงภัยพิบัติ ให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไขและรับมือกับปัญหา ความมั่นคงในทุกมิติ รวมถึงการพัฒนาาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามในทุกมิติ รวมถึงภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ยังได้มีการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570 โดยมีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ บริหารจัดทำขึ้นถือเป็นแผนหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และได้กำหนด ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยไว้ทั้งสิ้น 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย 2) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย 3) การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศ ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย 4) การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ ซึ่งในยุทธศาสตร์นี้ ได้ระบุถึงกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบและเครื่องมือสนับสนุนการเผชิญเหตุเอาไว้ด้วยและ 5) การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่าภัยพิบัติมีความสำคัญถือเป็นภัยคุกคามในรูปแบบหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อทุกๆ มิติของสังคมประเทศชาติ การบริหารการจัดการปัญหาด้านสาธารณภัยจึงได้ถูกกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ 20 ปี รวมทั้งได้ทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติฯ ที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลก ตลอดจนความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจาก สังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีโอกาสดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยมากขึ้น ส่งผลให้ความเสียหายจากสาธารณภัยรุนแรงมากขึ้น

การเกิดภัยพิบัติในด้านต่าง ๆ หน่วยงานทางทหารของกองทัพได้รับมอบหมายภารกิจในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยพิบัติในอันดับแรก ก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐบาลที่มีความพร้อมการนำกำลังพลและยุทโธปกรณ์ที่มีเข้าให้การช่วยเหลือโดยทันที มีเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน โดยต้องมีความพร้อมให้ความช่วยเหลือตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งการช่วยเหลือประชาชนได้ทันทีทั้งนี้ หน่วยงานทางทหารควรต้องมียุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย ซึ่งจะสามารถสร้างขีดความสามารถในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้กำลังพลต้องมีทักษะเมืองค์ความรู้พื้นฐานในการช่วยเหลือ ฉะนั้นการเสริมสร้างยุทโธปกรณ์และกำลังพลที่กล่าวมานี้มีความจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงสร้างขีดความสามารถอย่างเร่งด่วน

ในปัจจุบัน กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เป็นหน่วยกำลังของมณฑลทหารบกที่ 23 ทำหน้าที่ในบทบาทของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยที่รับผิดชอบในการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งในพื้นที่รับผิดชอบดังกล่าว มีปัญหาด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้านอุทกภัย ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดและมีความรุนแรงในระดับสูง โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ซึ่งหลายพื้นที่จะมีฝนตกชุกและฝนตกติดต่อกันเป็นเวลานานจนเกิดน้ำล้นตลิ่งในพื้นที่ เกิดน้ำท่วมขังฉับพลัน น้ำไหลหลากในพื้นที่ชุมชน รองลงมาคือปัญหาด้านภัยแล้งในช่วง ฤดูแล้ง

ปัญหาดังกล่าวนี้ ได้นำมาซึ่งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของในทุกระดับโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น จากสถิติการเกิดภัยพิบัติโดยยกตัวอย่างการเกิดอุทกภัยในปี พ.ศ.2564 ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ 23 (กองพันมณฑลทหารบกที่ 23) พบว่าจังหวัดขอนแก่นได้รับผลกระทบจากพายุโซนร้อน“เตี้ยนหมู่” ซึ่งเคลื่อนตัวตามแนวร่องมรสุมเข้า ปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลาก มีพื้นที่ ๆ ได้รับผลกระทบทั้งสิ้น 18 อำเภอ 88 ตำบล 803 หมู่บ้าน ประชาชนได้รับความเดือดร้อน 27,800 ครัวเรือน มีผู้เสียชีวิต 12 คน จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับผลกระทบจำนวน 5 อำเภอ 12 ตำบล

28 หมู่บ้าน ซึ่งจากสถิติพบว่าสถานการณ์การเกิดอุทกภัยเกิดขึ้นในพื้นที่กว้างจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐอย่างเร่งด่วน เพื่อลดการสูญเสียไม่ว่าจะเป็นทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน การมียุทธโศภณที่เพียงพอและทันสมัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหน่วยฯ ที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการออกไปช่วยเหลือประชาชน

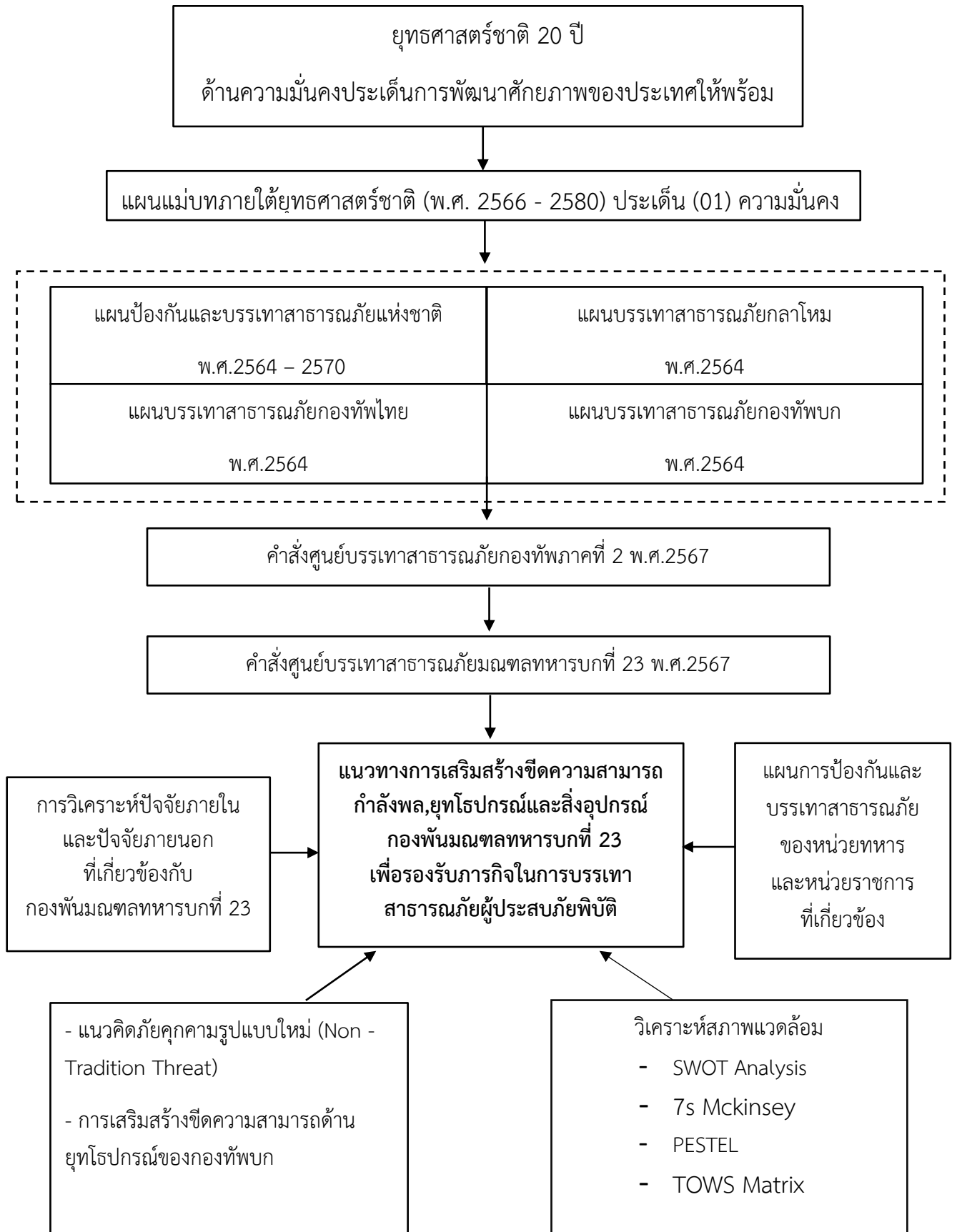
จากการปฏิบัติงานของหน่วย ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย พบปัญหาหลายปัจจัยที่หน่วย ฯ ได้นำกำลังพลออกไปช่วยเหลือประชาชนแล้วปฏิบัติงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ยุทธโศภณมีไม่เพียงพอ เช่น เรือท้องแบน, เรือยาง, เรือยนต์, เสื้อชูชีพสำหรับตัดกิ่งไม้, เครื่องมือตัดถ่าง, เชือกช่วยชีวิต เป็นต้น อีกหนึ่งปัจจัยคือ กำลังพลขาดทักษะในด้านการใช้, การประสานหน่วยงานราชการส่วนอื่นๆ ไม่มีเอกภาพ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 โดยกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 จะต้องบูรณาการกับหน่วยทหารและหน่วยราชการ และจะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพัฒนายุทธโศภณและสิ่งอุปกรณ์ให้ทันสมัยเพื่อจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาภัยพิบัติในทุกมิติเมื่อเกิดสถานการณ์ดังกล่าวได้ทันทั่วทั้ง

จากสภาพที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล, ยุทธโศภณและสิ่งอุปกรณ์กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจในการบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ
2. เพื่อศึกษาขีดความสามารถของกำลังพล/ยุทธโศภณ และสิ่งอุปกรณ์ในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ ของ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความพร้อมในขีดความสามารถด้านยุทธโศภณและสิ่งอุปกรณ์ตลอดจนถึงทักษะที่จำเป็นในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติของ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนดเป็นแนวทางในการศึกษา

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 สภาพปัญหา สาเหตุ และผลกระทบจากการเกิดภัยพิบัติ ที่ก่อให้เกิดปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ในช่วงปี 2565 - 2567

2.2 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อหาแนวทางการเตรียมความพร้อมของยุทธโธปกรณ์ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติ โดยมีระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่ ธันวาคม 2567 - มิถุนายน 2568

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยตั้งสมมติฐานจากข้อเท็จจริงและรวบรวมข้อมูลบริบทที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดให้ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ด้วยการใช้ TOW- Matrix วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา ร่วมกับแนวคิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Tradition Threat) ทฤษฎีการเสริมสร้างศักยภาพตามแนวคิดหน้าที่ทางด้านการจัดการ (Management Function) และการใช้ทฤษฎีการมองภาพอนาคตในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม \ ระยะเวลา	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68
เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อวิจัย	↔						
สอบการนำเสนอโครงร่างเอกสารวิจัย	↔						
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา		↔					
การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล				↔			
สรุปผลการวิจัย					↔		
การนำเสนอผลงานวิจัย						↔	
จัดทำรูปเล่ม							↔

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยสภาวะแวดล้อม พื้นที่รับผิดชอบของกองพัฒนพลทหารบกที่ 23 แล้วนำไปพัฒนาและปรับปรุงขีดความสามารถในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ ได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้ทราบถึงขีดความสามารถด้านกำลังพล, ยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ของกองพัฒนพลทหารบกที่ 23 ในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ
3. เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงขีดความสามารถกำลังพล, ยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ของกองพัฒนพลทหารบกที่ 23 ในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

บทที่ 2

บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตามที่ กรมยุทธการทหารบก ขออนุมัติออกคำสั่งกองทัพบกให้ใช้ อัตราการจัดและ ยุทธโธปกรณ์(อจย.) หมายเลข 51-405 (ลงวันที่ 12 ก.ค 62) กองพันมณฑลทหารบก เพื่อรองรับ การจัดตั้งกองพันมณฑลทหารบก (รูปแบบใหม่) ในการเสริมสร้างหน่วยให้มีขีดความสามารถ ในการรองรับภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยมีภารกิจและขีดความสามารถ เป็นหน่วยกำลังยุทธวิธีในพื้นที่เขตหลัง (กยล.) ซึ่งเป็นกำลังประจำถิ่นภายใต้การบังคับบัญชา ของมณฑลทหารบกมีบทบาทในการคุ้มครองและรักษาความปลอดภัยพื้นที่เขตหลังด้วยการ เป็นกำลังตอบโต้ในยามสงครามหรือสนับสนุนภารกิจการรักษาความมั่นคงภายในการบรรเทา ภัยพิบัติและกู้ภัยสนับสนุนให้แก่หน่วยทหารในพื้นที่ รวมถึงการบรรเทาสาธารณภัยและ การช่วยเหลือประชาชนและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เป็นหน่วย ขึ้นตรงมณฑลทหารบกที่ 23 รับผิดชอบงานด้านบรรเทาสาธารณภัยโดยบูรณาการกับหน่วยงาน ต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นจากสถานการณ์ในปัจจุบันงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ได้ออกไปช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยในพื้นที่ ตลอดจนมีการ บูรณาการกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อให้การช่วยเหลือดำเนินการได้อย่างทันท่วงที ลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในการตอบสนองต่อภารกิจในการบรรเทา สาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือการสร้าง ความมั่นคงปลอดภัยให้กับประเทศและประชาชนโดยมุ่งเน้นการบริหาร จัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับ ชุมชน การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคง ของชาติเป็นประเด็นสำคัญที่ถูกระบุไว้ในยุทธศาสตร์ และการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มี ประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของ ประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม การบูรณาการความร่วมมือกับต่างประเทศ การบริหาร จัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ นอกจากนี้ ยังเน้นด้านพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ การพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า และการเสริมสร้างความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ทั้งด้านบุคลากร เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมและ ทันสมัย

2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) ประเด็น (01) ความมั่นคง การพัฒนาประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เป็นการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ ตลอดจนสามารถติดตาม แจ้งเตือน และจัดการปัญหาและภัยคุกคามในทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรงอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และผลประโยชน์ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางสำคัญที่มุ่งเน้นในเรื่อง การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการติดตามและแจ้งเตือนภัยคุกคามล่วงหน้า รวมถึงการระงับยับยั้งปัญหาได้อย่างทัน่วงที่การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ เพื่อรับมือกับภัยคุกคามในทุกมิติการพัฒนาศักยภาพด้านความมั่นคงของประเทศ โดยเสริมสร้างความพร้อมของบุคลากร เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ และระบบการบริหารจัดการให้เพียงพอและเป็นรูปธรรม แนวทางเหล่านี้มุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมของประเทศในเชิงรุก เพื่อสร้างความมั่นคงที่ยั่งยืน ทั้งในมิติความปลอดภัยของรัฐและความสงบสุขของประชาชน ควบคู่ไปกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญและยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 เป็นแผนหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ ที่มุ่งสู่การสร้างความปลอดภัยและลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ แผนนี้ได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยไว้ 5 ประการ ได้แก่ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยง การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ และการเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน โดยแผนนี้ได้กำหนดระดับการจัดการสาธารณภัยของประเทศไว้ 4 ระดับตามความรุนแรงของสถานการณ์ ได้แก่ สาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ 1) สาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ 2) สาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) และสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ4) โดยแต่ละระดับมีผู้มีอำนาจในการควบคุมสถานการณ์และหน่วยงานรับผิดชอบที่แตกต่างกัน

4. แผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2564 กระทรวงกลาโหมได้กำหนดแนวนโยบายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่สำคัญ โดยเน้นการดำเนินการในลักษณะเชิงรุก การส่งเสริมการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับชาติ และการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน แผนนี้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็น ทั้งด้านบุคลากร เครื่องมือ และอุปกรณ์ การจัดการในภาวะฉุกเฉินตามแผนนี้เน้นความเป็นเอกภาพในการบัญชาการ โดยมีผู้บัญชาการ

เหตุการณ์เพียงคนเดียว ภายใต้ระบบการบัญชาการเหตุการณ์ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังกำหนดให้หน่วยทหารต้องจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และดำเนินการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ

5. แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก พ.ศ. 2564 แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกได้กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ครอบคลุมทั้งในด้านการเตรียมความพร้อม การปฏิบัติการ และการฟื้นฟู โดยเน้นการป้องกันและลดผลกระทบมากกว่าการรอให้เกิดเหตุการณ์แล้วจึงดำเนินการแก้ไข แผนนี้ได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ขั้นการเตรียมการก่อนเกิดภัย ขั้นการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย และขั้นการฟื้นฟูบูรณะ ในขั้นการเตรียมการก่อนเกิดภัย กองทัพบกเน้นการจัดเตรียมกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการวางแผนการปฏิบัติ รวมถึงการฝึกซ้อมแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับขั้นการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย มีการกำหนดแนวทางการช่วยเหลือประชาชนตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ และในขั้นการฟื้นฟูบูรณะ เน้นการสนับสนุนการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว

6. คำสั่งกองทัพบกที่ 2 (เฉพาะ) เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกที่ 2 เพื่อให้การจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกที่ 2 (ศบภ.ทบ.2) สอดคล้องกับแผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกฯ ในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดจากภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากมนุษย์ โดยมีเป้าหมายหลักในการ เตรียมความพร้อม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน และให้ความช่วยเหลือประชาชน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

6.1 วัตถุประสงค์ของศูนย์บรรเทาสาธารณภัย

6.1.1 บริหารจัดการภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเผชิญเหตุและบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

6.1.2 เฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย ให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และทันท่วงที เพื่อเตรียมตัวรับมือกับภัยพิบัติได้อย่างเหมาะสม

6.1.3 ช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยจัดเตรียมบุคลากร อุปกรณ์ และทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบอย่างรวดเร็ว

6.1.4 ประสานงานและสนับสนุนการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย หลังจากเกิดเหตุ ให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว

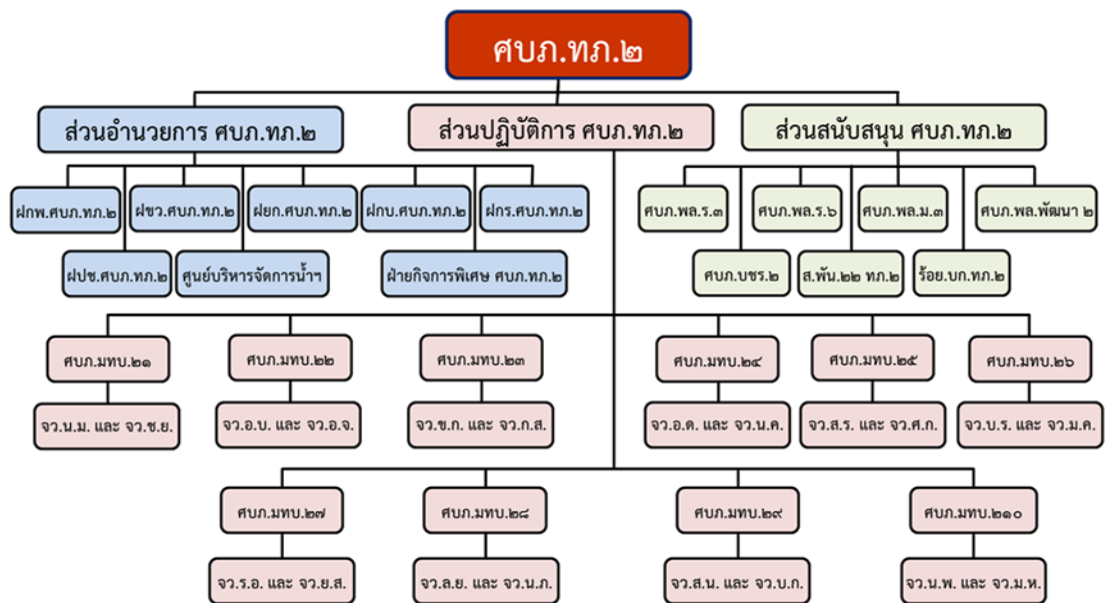
6.2 การจัดหน่วยและแบ่งความรับผิดชอบ

6.2.1 ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกที่ 2 โดยกองกิจการพลเรือนกองทัพบกที่ 2 เป็นหน่วยปฏิบัติการหลักทางฝ่ายอำนวยการ

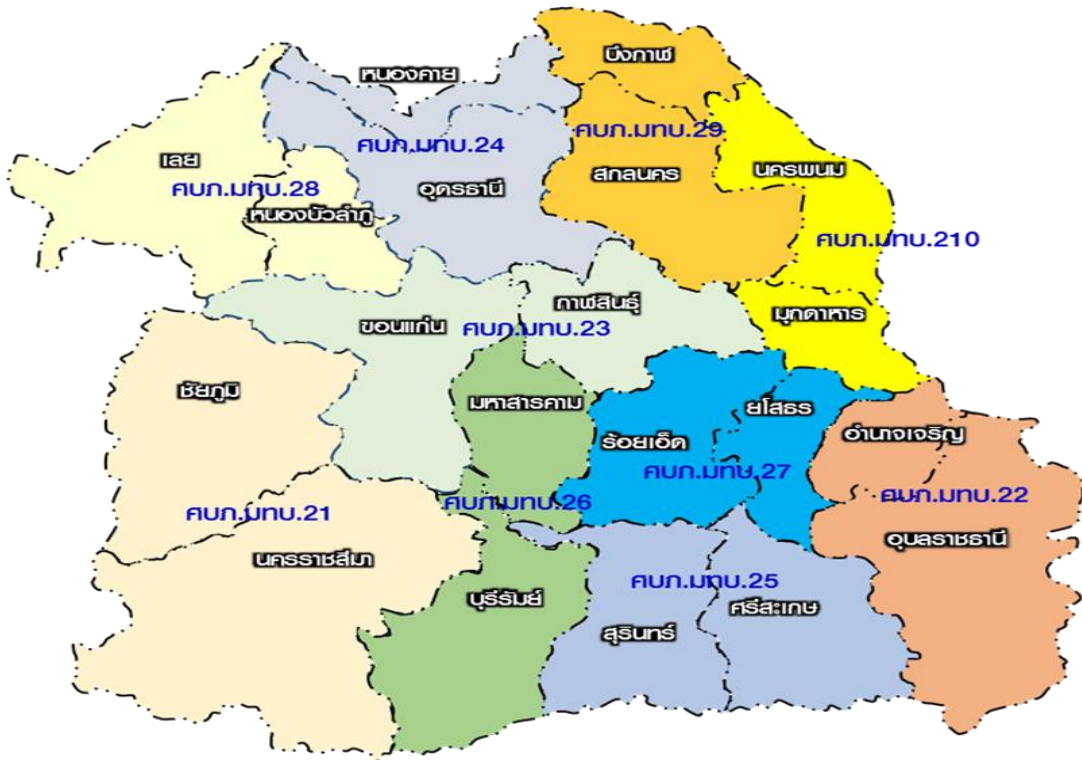
6.2.2 หน่วยขึ้นตรงศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศที่ 2 ประกอบด้วย ส่วนอำนวยการ, ส่วนปฏิบัติการ หน่วยระดับมณฑลทหารบก จำนวน 10 หน่วย และส่วนสนับสนุน จำนวน 7 หน่วย

6.2.3 ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองพลพัฒนาที่ 2, ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองพลทหารราบที่ 3, ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองพลทหารราบที่ 6, ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองพลทหารม้าที่ 3, ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองบัญชาการช่วยรบที่ 2 ให้การสนับสนุนเพิ่มเติมแก่หน่วยขึ้นตรงศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศที่ 2 เมื่อได้รับการร้องขอหรือคำสั่งจากแม่ทัพอากาศที่ 2/ผู้อำนวยการศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศที่ 2

6.2.4 จัดผู้แทนหน่วยกลาโหมให้คณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดและอำเภอ

ภาพแสดง โครงสร้างการจัดศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศที่ 2

ภาพแสดง พื้นที่รับผิดชอบของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศที่ 2 (แบ่งความรับผิดชอบเป็นมณฑลทหารบก จำนวน 10 มณฑลทหารบก)

7. คำสั่งมณฑลทหารบกที่ 23 (เฉพาะ) เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัย
มณฑลทหารบกที่ 23 การจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น โดยจัดตั้งตามที่แม่ทัพภาคที่ 2/ ผู้อำนวยการศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศที่ 2 ได้อนุมัติแบ่งมอบพื้นที่ปฏิบัติการ การกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยทหารในพื้นที่กองทัพอากาศที่ 2 การแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบด้านการบรรเทาสาธารณภัยโดย ให้สอดคล้องกับแผนการเตรียมกำลัง การใช้กำลังในการปฏิบัติการกิจ และสอดคล้องกับกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการดำเนินงานของฝ่ายพลเรือนและการปฏิบัติของส่วนราชการอื่น ๆ

7.1 การกิจ มณฑลทหารบกที่ 23 และหน่วยทหารในพื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23, กรมทหารราบที่ 8, กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 8, กองพันทหารม้าที่ 6 กรมทหารม้าที่ 6, กองพันทหารม้าที่ 14 กรมทหารม้าที่ 7 และ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 8 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 3 สนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสอดคล้องเป็นไปตามนโยบายของกองทัพบกและกองทัพอากาศที่ 2

7.2 การจัดหน่วยและแบ่งมอบความรับผิดชอบ

7.2.1 ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 โดยกองกิจการพลเรือนมณฑลทหารบกที่ 23 เป็นหน่วยรับผิดชอบและปฏิบัติงานหลักทางฝ่ายอำนวยการ

7.2.2 หน่วยขึ้นตรงศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 ประกอบด้วย ส่วนอำนวยการ ส่วนปฏิบัติการ หน่วยระดับกรม จำนวน 1 หน่วย ได้แก่ กรมทหารราบที่ 8 หน่วยระดับกองพัน จำนวน 5 หน่วย ได้แก่ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23, กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 8, กองพันทหารม้าที่ 6 กรมทหารม้าที่ 6, กองพันทหารม้าที่ 14 กรมทหารม้าที่ 7 และ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 8 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 3 และ ส่วนสนับสนุน จำนวน 3 หน่วย ได้แก่ กองพลทหารม้าที่ 3, กรมทหารม้าที่ 6, กรมทหารม้าที่ 7

7.2.3 การจัดผู้แทนกระทรวงกลาโหมในคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดและอำเภอ

7.2.4 การปฏิบัติทุกหน่วยเข้าดำเนินการช่วยเหลือประชาชนได้ทันที เมื่อเกิดภัยพิบัติที่มีความรุนแรงจนถึงเป็นภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยไม่ต้องรอคำสั่งพร้อมทั้งรายงานให้ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 23 /ผู้อำนวยการศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 ทราบตั้งแต่เริ่มแรกเข้าดำเนินการให้ความช่วยเหลือ

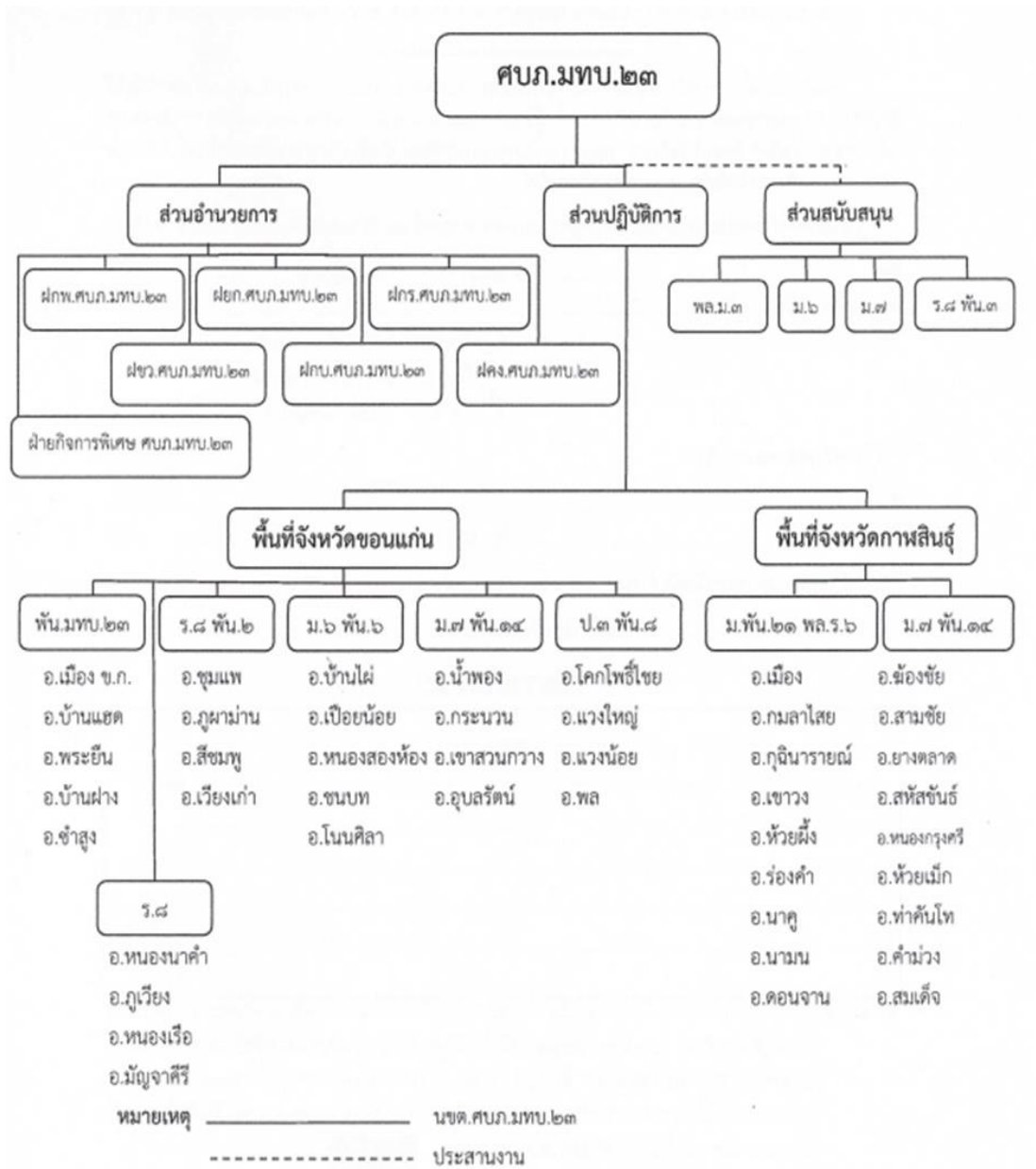
7.3 ขั้นตอนการปฏิบัติ

7.3.1 ขั้นเตรียมการ ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดต่อเนื่องและประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นพร้อมทั้งจัดเตรียมกำลังพล ยานพาหนะ เครื่องมือสิ่งอุปกรณ์ และวางแผนให้พร้อมปฏิบัติได้ทันที

7.3.2 ขั้นปฏิบัติการ เมื่อเกิดภัยพิบัติให้หน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่ระดับอำเภอจัดนายทหารติดต่อประจำพื้นที่และปฏิบัติตามแผนการช่วยเหลือของหน่วยที่เตรียมไว้พร้อมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง เมื่อสถานการณ์คลี่คลายเข้าสู่ภาวะปกติให้ส่งมอบภารกิจให้กับหน่วยรับผิดชอบโดยตรงต่อไป

7.3.3 ขั้นการฟื้นฟูบูรณะ ประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนการฟื้นฟูบูรณะสภาพความเสียหายให้กลับคืนสู่ภาวะปกติโดยเร็วเมื่อได้รับการร้องขอและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยที่ร้องขอ

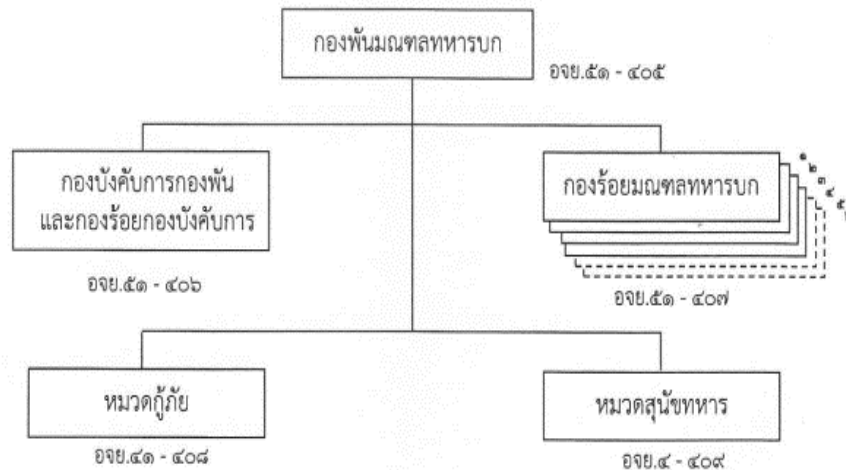
7.4 การรายงานให้ผู้บังคับหน่วยดำเนินการช่วยเหลือตั้งแต่ระดับกองพันขึ้นไปรายงานสถานการณ์และการช่วยเหลือให้ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 23/ผู้อำนวยการศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 ทราบโดยทันทีเมื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือด้วยเครื่องมือสื่อสารที่เร็วที่สุดต่อจากนั้นจึงรายงานด้วยเอกสารผ่านตามสายงานการบังคับบัญชาและสายงานศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 เป็นประจำทุกวันจนกว่าจะเสร็จภารกิจ

ภาพแสดง การจัดหน่วยและพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23

โครงสร้างและภารกิจของกองทุนมลพิษทางบกที่ 23

1. โครงสร้างของกองทุนมลพิษทางบกที่ 23

กองทุนมลพิษทางบกที่ 23 จัดตามอัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ หมายเลข 51-405 ประกอบด้วย กองบังคับการกองพันและกองร้อยกองบังคับการ, กองร้อยมลพิษทางบก, หมวดกู้ภัย และหมวดสุนัขทหาร อัตรากำลังพลตาม อัตราการจัดและยุทโธปกรณ์กองทุนมลพิษทางบกที่ 23 มีลักษณะการจัดหน่วยที่อ่อนตัวที่สามารถขออนุมัติจัดตั้งและกำหนดระดับความพร้อมรบของกองร้อยมลพิษทางบกได้ตามความจำเป็น กำหนดหลักเกณฑ์โดยยึดตามจำนวนจังหวัดที่มลพิษทางบกได้รับผลกระทบ หรือความจำเป็นทางยุทธการ ภารกิจพิเศษที่มลพิษทางบกได้รับมอบ

2. ภารกิจ

2.1 ให้การระวังป้องกัน การบริการแรงงาน การจัดกองรักษาการณ์ และกองทหารเกียรติยศ และการเลี้ยงดู แก่กองบัญชาการมลพิษทางบก

2.2 ปฏิบัติภารกิจในพื้นที่เขตหลังในกรอบของมลพิษทางบกสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจการรักษาความมั่นคงภายในและสนับสนุนภารกิจการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศด้วยการรักษาความปลอดภัย การควบคุมพื้นที่และทรัพยากร การกู้ภัยและการบรรเทาสาธารณภัยการพัฒนาประเทศหรือภารกิจอื่นตามขีดความสามารถ

3. ชีตความสามารถ

- 3.1 ระวังป้องกันกองบัญชาการมณฑลทหารบกทั้งในที่ตั้งปกติและในสนาม
- 3.2 สนับสนุนการบริการแรงงานและการเลี้ยงดูให้แก่ กองบัญชาการมณฑลทหาร
- 3.3 ระวังป้องกันหรือรักษาการที่ตั้งทางทหารคลังและสถานที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบ
- 3.4 จัดตั้งกองรักษาการณ์และกองทหารเกียรติยศ
- 3.5 ในยามสงครามจะมีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชากำลังประจำถิ่นหรือหน่วยอื่น ๆ ที่มาขึ้นการบังคับบัญชาในการระวังป้องกันฐานกลุ่มฐาน ที่ตั้งทางทหาร แหล่งทรัพยากร สาธารณูปโภคและป้องกันพื้นที่ส่วนหลังตามที่ได้รับมอบ
- 3.6 ปฏิบัติการรบในลักษณะกำลังตอบโต้ได้อย่างจำกัดทั้งนี้ต้องได้รับการสนับสนุน การติดต่อสื่อสารและอาวุธยิงสนับสนุนตลอดจนต้องได้รับการส่งกำลังบำรุงอื่นๆ เพิ่มเติม
- 3.7 สนับสนุนภารกิจการรักษาความมั่นคงภายในและการรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศตามที่ได้รับมอบ
- 3.8 บรรเทาภัยพิบัติและกู้ภัยสนับสนุนให้แก่หน่วยทหารในพื้นที่รวมถึงการบรรเทา สาธารณภัยและการช่วยเหลือประชาชนและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ตามขีดความสามารถ
- 3.9 การเคลื่อนย้ายหน่วยต้องได้รับการสนับสนุนยานพาหนะจากหน่วยเหนือ

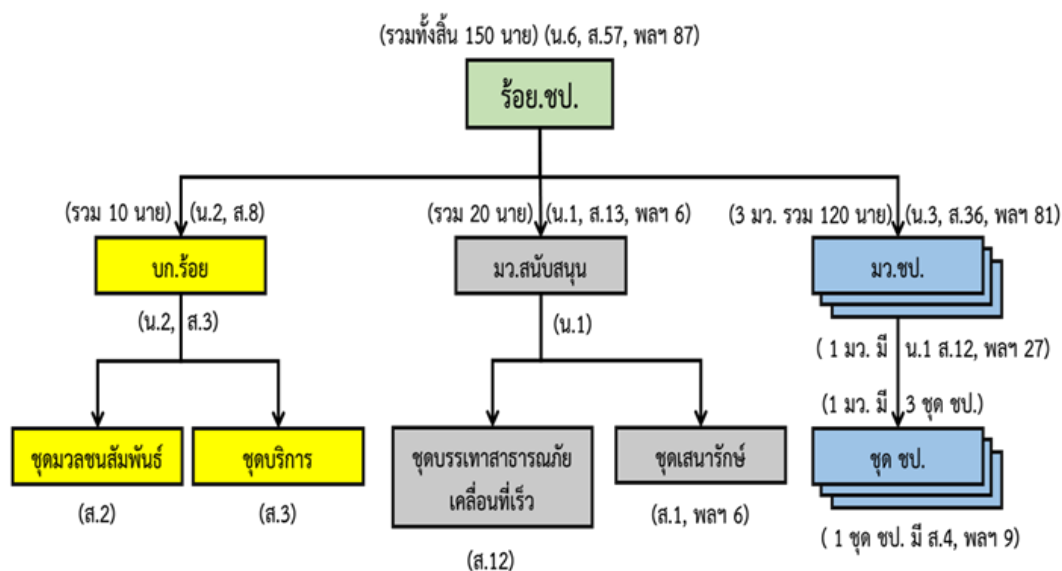
4. ยุทธโศปกรณ์

- 4.1 อัตราการจัดและและยุทธโศปกรณ์นี้ได้แสดงถึงจำนวนและชนิดของยุทธโศปกรณ์ ทั้งสิ้นที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติการกิจของหน่วยลำดับความเร่งด่วนในการแจกจ่ายและ/หรือ การจ่ายสิ่งอุปกรณ์อื่นทดแทนยุทธโศปกรณ์ที่ระบุไว้ในอัตรา จะได้สั่งการเป็นคราวๆไป จำนวน อาวุธยุทธโศปกรณ์ที่อนุมัติในอัตรานี้อาจจะลดลงหรือตัดออกได้ตามกรณีที่เป็น
- 4.2 จำนวนและชนิดยุทธโศปกรณ์สรุปทั้งสิ้นของหน่วยนี้จะปรากฏอยู่ในตอนสรุปยอด ยุทธโศปกรณ์ของตอนที่ 4 อัตรายุทธโศปกรณ์ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะใช้จำนวนตามสรุปยอด ยุทธโศปกรณ์นี้เป็นมูลฐานในการจัดหาและแจกจ่ายยุทธโศปกรณ์
 - 4.2.1 รายการยุทธโศปกรณ์ที่กำหนดไว้ในตอนสรุปยอดยุทธโศปกรณ์นี้กรมฝ่าย ยุทธบริการของกองทัพบกเป็นผู้จัดหาให้
 - 4.2.2 การดำเนินการจัดหาทั้งสิ้นจะต้องเป็นไปตามลำดับความเร่งด่วน ที่กองทัพบกกำหนดให้และจะต้องอยู่ภายในขีดจำกัดของแหล่งการจัดหาและงบประมาณที่มีอยู่

4.2.3 อัตราการแจกจ่ายอารมณ์ขัน ยูทอธันท์ประจำกาย ขึ้นส่วนอะไหล่ อุปกรณ์ส่วนประกอบต่าง ๆ และสิ่งอุปกรณ์สิ้นเปลืองได้กำหนดไว้ในคำสั่งของกองทัพบก ที่ใช้อยู่ในขณะนี้ และให้ถือฉบับหลังที่สุดเป็นหลักในการแจกจ่าย

5. การกิจในการบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23

การจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 ได้ดำเนินงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยให้เกิดความทันสมัย สอดคล้องกับแผนการเตรียมกำลังการใช้จ่ายในการปฏิบัติการกิจและสอดคล้องกับกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการดำเนินงานของฝ่ายพลเรือนและการปฏิบัติของส่วนราชการอื่น ๆ อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบภัยของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 23 เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดจึงได้กำหนดให้กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยมีพื้นที่รับผิดชอบในระดับอำเภอได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น, อำเภอบ้านแฮด, อำเภอพระยืน, อำเภอบ้านฝาง และอำเภอชำสูง ทั้งนี้ได้มอบหมายให้กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 จัดตั้งกองร้อยช่วยเหลือประชาชนโดยมีกำลังพลในการปฏิบัติการกิจจำนวน 150 นายประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ กองบังคับการกองร้อย, หมวดสนับสนุน และหมวดช่วยเหลือประชาชน(3 หมวด) รายละเอียดการจัดตามแผนภาพโครงสร้างอัตราการจัดกองร้อยช่วยเหลือประชาชน ดังนี้

5.1 กองบังคับการกองร้อยประกอบด้วยชุดมวลชนสัมพันธ์ และชุดบริการมีหน้าที่ดังนี้

5.1.1 กองบังคับการกองร้อย มีหน้าที่ บังคับบัญชา สั่งการ กำกับดูแล และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานราชการพลเรือนอื่นๆ เมื่อเกิดภัยพิบัติ หรือได้รับการร้องขอ

5.1.2 ชุดมวลชนสัมพันธ์ มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร แจ้งเตือน การเกิดภัยพิบัติ ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบ

5.1.3 ชุดบริการ มีหน้าที่ ดูแลการสุททกรรม การขนส่ง การสื่อสาร รวมทั้ง สนับสนุนการปฏิบัติอื่น ๆ

5.2 หมวดสนับสนุน ประกอบด้วย ชุดบรรเทาสาธารณภัยเคลื่อนที่เร็ว และ ชุดเสนารักษ์

5.2.1 ชุดบรรเทาสาธารณภัยเคลื่อนที่เร็ว มีหน้าที่และขีดความสามารถในการ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้วยเครื่องมือชนิดพิเศษ และตอบสนองต่อภัยที่ต้องการขีด ความสามารถเฉพาะด้าน สามารถปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายพลเรือนและหน่วยงานอื่น ๆ ในการ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในพื้นที่รับผิดชอบ

5.2.2 ชุดเสนารักษ์ มีหน้าที่ให้บริการทางการแพทย์ทั้งต่อเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนผู้ประสบภัย

5.3 หมวดช่วยเหลือประชาชน จำนวน 3 หมวด (1 หมวด มี 3 ชุดช่วยเหลือ ประชาชน) มีหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและสนับสนุนการปฏิบัติงานอื่น ๆ ร่วมกับ ฝ่ายพลเรือนและหน่วยงานอื่น ๆ

เอกสาร บทความ งานที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการบรรเทาสาธารณภัย

1. สถานการณ์สาธารณภัยโลก สถานการณ์สาธารณภัยโลกมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก ซึ่งคาดว่าจะสูงถึง 9,600 ล้านคนในปี 2593 ทำให้ความ ต้องการทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองและก่อให้เกิด ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม องค์การสหประชาชาติระบุว่าภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศส่งผลให้เกิดภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหวบ่อยครั้งขึ้น ซึ่งส่งผล กระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทั่วโลก ในช่วงปี 2023-2024 อุทกภัยได้กลายเป็นหนึ่งใน ภัยพิบัติที่รุนแรงที่สุด หลายประเทศได้รับผลกระทบอย่างหนัก เกาหลีใต้ ประสบฝนตกหนัก อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พื้นที่การเกษตรเสียหายกว่า 125,000 ไร่ มีผู้เสียชีวิต 37 คน และ ประชาชนกว่า 9,000 คนต้องอพยพ จีนเผชิญกับปริมาณน้ำฝนสูงสุดในรอบ 140 ปี ทำให้เกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่ในหลายพื้นที่ ลิเบียเผชิญกับน้ำท่วมฉับพลันจากปริมาณฝนสูงถึง 400 มิลลิเมตร ในเวลาอันสั้น ส่งผลให้เขื่อนแตก มีผู้เสียชีวิตนับหมื่นราย อินโดนีเซีย ประสบภัยดินถล่มและ น้ำท่วมรุนแรง บ้านเรือนเสียหายกว่า 700 หลัง และประชาชนกว่า 75,000 คนต้องอพยพ สาเหตุหลักของอุทกภัยที่รุนแรงขึ้นมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งทำให้เกิดปรากฏการณ์ "hydroclimate whiplash" หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วระหว่างสภาวะน้ำท่วมหนักและ ภัยแล้งรุนแรง นักวิทยาศาสตร์เตือนว่าหากไม่มีมาตรการรับมือที่มีประสิทธิภาพ ความเสียหาย

จากอุทกภัยจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หลายประเทศจึงเริ่มให้ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยมุ่งเน้นการป้องกันและฟื้นฟูเพื่อสร้างความยืดหยุ่นต่อสาธารณภัยในอนาคต

2. สถานการณ์สาธารณภัยในประเทศไทย ประเทศไทยเผชิญสาธารณภัยที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การขยายตัวของเมือง และการจัดการทรัพยากรที่ไร้ประสิทธิภาพ ภัยพิบัติหลักประกอบด้วยอุทกภัย ซึ่งเกิดจากฝนตกหนัก และการบริหารจัดการน้ำที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลาก ภัยแล้งก็ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรและเศรษฐกิจ โดยปริมาณน้ำฝนที่ลดลง นอกจากนี้ ยังมีภัยธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ดินโคลนถล่มในพื้นที่ภูเขาสูง วาตภัย และไฟป่า แต่ละภูมิภาคมีความเสี่ยงแตกต่างกัน โดยภาคกลางและใต้มักประสบอุทกภัย ภาคเหนือเสี่ยงดินโคลนถล่ม และภาคอีสานประสบภัยแล้งเป็นประจำ การจัดการสาธารณภัยยังคงมีอุปสรรค อาทิ โครงสร้างองค์กรที่ซับซ้อน ขาดการบูรณาการ และงบประมาณไม่เพียงพอ จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

3. การบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์กรนานาชาติ การบริหารจัดการสาธารณภัยในระดับนานาชาติกำลังพัฒนาไปสู่แนวทางที่ซับซ้อนและครอบคลุมมากขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักคือการลดความเสี่ยงและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติอย่างเป็นระบบ โครงการ GIDRM ของเยอรมนี มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับการคาดการณ์และรับมือกับอุทกภัย รวมถึงเสริมสร้างระบบเตือนภัยและโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ ในระดับภูมิภาคอาเซียนได้พัฒนากลไกความร่วมมือ ผ่านข้อตกลงการจัดการภัยพิบัติ โดยจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อช่วยเหลือประเทศสมาชิก พร้อมพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่แนวคิด Area-BCM ของญี่ปุ่น ซึ่งนำมาใช้ในไทยเน้นสร้างความยืดหยุ่นในภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ โดยวางแผนรับมือกับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการอุทกภัย การจัดทำแผนบูรณาการ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาศักยภาพของชุมชน ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับรากหญ้า ดังนั้นความร่วมมือระหว่างประเทศและองค์กรนานาชาติเป็นกุญแจสำคัญ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และประสบการณ์ จะช่วยพัฒนากลยุทธ์การจัดการอุทกภัยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น

4. การบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย ประเทศไทยเผชิญกับภัยพิบัติต่างๆ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตและเศรษฐกิจของประเทศ การบริหารจัดการภัยพิบัติของไทยจึงมุ่งเน้นการป้องกัน บรรเทา และฟื้นฟู โดยอาศัย

การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รัฐบาลได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (พ.ศ. 2564 – 2570) โดยใช้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และกรอบการดำเนินงานเช่นใด ซึ่งเน้นการลดความเสี่ยงภัย การเตรียมพร้อม และการฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ ประเทศไทยยังได้นำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น ระบบเตือนภัยล่วงหน้า ข้อมูลดาวเทียม และแอปพลิเคชันสื่อสารฉุกเฉิน เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการคาดการณ์และรับมือกับภัยพิบัติ นอกจากนี้รัฐบาลยังเน้นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการภัยพิบัติ รวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเตรียมความพร้อมและฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาด้านโครงสร้าง เช่น การกระจายอำนาจที่จำกัด การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ยังไม่เป็นระบบ และข้อจำกัดด้านงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับมือภัยพิบัติ ประเทศไทยต้องพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างความพร้อมและความยืดหยุ่นในการเผชิญกับภัยพิบัติในอนาคต

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พันเอก ศิริศักดิ์ บุรณ์เจริญ. แนวทางการพัฒนาในการเตรียมความพร้อมเพื่อช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติของมณฑลทหารบกที่ 25 กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก; 2560 เข้าถึงเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <http://www.awc.ac.th/storage/research/20241010064357.pdf>
2. พันเอก ณัฐนันท์ คงเกตุ. แนวทางการพัฒนาในการเตรียมความพร้อมให้การช่วยเหลือประชาชน เมื่อเกิดภัยพิบัติธรรมชาติในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบกที่ 2 กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก; 2560 เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <http://www.awc.ac.th/storage/search/20241010060800.pdf>

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

จากการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล, ยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ กองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23 รวมถึงปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อภารกิจในการ บรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การวิจัยทั้ง 3 ประการ คือ (1) ศึกษาปัจจัยและสภาพแวดล้อม (2) ศึกษาขีดความสามารถของ กำลังพล/ยุทโธปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์ และ (3) ศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความพร้อม ในขีดความสามารถด้านยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ การวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิด เชิงยุทธศาสตร์ โดยประยุกต์การวิเคราะห์ SWOT Analysis การใช้ 7s Macinsey (ปัจจัย ภายใน), PESTEL (ปัจจัยภายนอก) และ TOWS Matrix ร่วมกับแนวคิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ทฤษฎีการเสริมสร้างศักยภาพตามแนวคิดหน้าที่ทางด้านการจัดการ และทฤษฎีการมองภาพ อนาคตเพื่อให้ได้ออกมาเป็น แนวทางการปฏิบัติ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ชาติ 20 ปี แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนบรรเทาสาธารณภัย กองทัพบก ผลการวิเคราะห์จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางเสริมสร้างขีดความสามารถที่เป็น รูปธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติในพื้นที่รับผิดชอบ ของกองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยกองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23

กองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23 เป็นหน่วยทหารที่ขึ้นตรงกับมณฑลทหารบกที่ 23 ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และมีภารกิจในการให้ความช่วยเหลือด้านบรรเทาสาธารณภัย ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์ สภาพแวดล้อมของพื้นที่รับผิดชอบดังกล่าว มีความหลากหลายทั้งด้านภูมิประเทศ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชาชน ตลอดจนโครงสร้าง พื้นฐานของเมืองและชนบท ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อรูปแบบและความรุนแรงของภัยพิบัติที่อาจ เกิดขึ้น ภูมิประเทศของพื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับที่ราบลุ่ม โดยมีแม่น้ำสาย สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำชี แม่น้ำพอง และลำน้ำปาว ไหลผ่าน พื้นที่หลายส่วนอยู่ในลุ่มน้ำและ มีแนวโน้มที่จะเกิดน้ำท่วมเป็นประจำในช่วงฤดูฝน โดยเฉพาะในอำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอ บ้านแฮด อำเภอพระยืน และอำเภอกมลาไสย ซึ่งเคยเกิดน้ำท่วมขังหรือน้ำป่าไหลหลากในช่วง ปีที่ผ่านมา ข้อมูลจากกรมทรัพยากรน้ำ และกรมอุตุนิยมวิทยาระบุว่า พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ซึ่งรวมถึงขอนแก่นและกาฬสินธุ์ มีแนวโน้มเผชิญกับ “ความแปรปรวน ของสภาพอากาศ” ในลักษณะที่รุนแรงขึ้น ทั้งฝนตกหนักทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและภัยพิบัติ จากวาตภัยในห้วงฤดูฝนและประสบปัญหาภัยแล้งในห้วงฤดูร้อน

การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจของกำลังพล

1. ด้านโครงสร้างและการจัดหน่วย กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 มีการจัดโครงสร้างหน่วยตามอัตรากิจจัดและยุทโธปกรณ์ หมายเลข 51-405 โดยมีกองร้อยช่วยเหลือประชาชนจำนวน 150 นาย แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ กองบังคับการกองร้อย หมวดสนับสนุน และหมวดช่วยเหลือประชาชน โครงสร้างดังกล่าวเหมาะสมกับการปฏิบัติการกิจบรรเทาสาธารณภัย แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องกำลังพลและยุทโธปกรณ์ที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่และลักษณะภัยพิบัติ

2. ด้านกำลังพล กำลังพลของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 แม้จะมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน 24 ชั่วโมง แต่ยังพบปัญหาสำคัญคือการขาดทักษะเฉพาะทางในการใช้ยุทโธปกรณ์พิเศษสำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกยังไม่มีเอกภาพ และต้องการการฝึกอบรมเพิ่มเติมในด้านการบรรเทาสาธารณภัย นอกจากนี้ ยังพบว่ากำลังพลบางส่วนยังขาดประสบการณ์ในการเผชิญสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความรุนแรงสูง

3. ด้านการบริหารจัดการ ระบบการบริหารจัดการของหน่วยมีการวางแผนและการประสานงานที่เป็นระบบ โดยเฉพาะการทำงานร่วมกับศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดในเรื่องของระบบการประสานงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็น และการตัดสินใจในภาวะวิกฤต

การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์

1. ปัญหาด้านยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ประสบปัญหาการขาดแคลนยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการกิจบรรเทาสาธารณภัย โดยเฉพาะอุปกรณ์หลัก เช่น เรือท้องแบน เรือยาง เรือยนต์ เลื่อยยนต์ เครื่องตัดถ่าง และเชือกช่วยชีวิต ยุทโธปกรณ์บางรายการยังได้รับไม่ครบตามอัตรากิจจัดที่กองทัพบกกำหนด อีกทั้งอุปกรณ์บางรายการมีสภาพเก่าและชำรุด ไม่สามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณในการซ่อมบำรุง สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความสามารถในการตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาด้านระบบการจัดหาและสนับสนุนยุทโธปกรณ์ การจัดหายุทโธปกรณ์ของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ต้องดำเนินการผ่านกรมฝ่ายยุทธบริการของกองทัพบก ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณและลำดับความเร่งด่วนในการจัดสรร การจัดหาดังกล่าวต้องดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนทางราชการ ทำให้เกิดความล่าช้าในการได้รับการสนับสนุนยุทโธปกรณ์ที่จำเป็น นอกจากนี้ ระบบการส่งกำลังบำรุงและการซ่อมบำรุงยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างทันท่วงที โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดภัยพิบัติซึ่งต้องการการสนับสนุนอย่างเร่งด่วน

3. ความต้องการยุทธโศปกรณ์เร่งด่วน จากการวิเคราะห์ภารกิจและพื้นที่รับผิดชอบของ กองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23 ซึ่งครอบคลุม 5 อำเภอในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านแฮด อำเภอพระยืน อำเภอบ้านฝาง และอำเภอซำสูง พบว่ามีความต้องการยุทธโศปกรณ์เร่งด่วนเพื่อรองรับการปฏิบัติการกิจ โดยเฉพาะอุปกรณ์สำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยซึ่งเป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นบ่อยในพื้นที่ รวมถึงอุปกรณ์สำหรับการช่วยเหลือในกรณีภัยแล้งซึ่งเป็นอีกหนึ่งภัยพิบัติที่สร้างผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้เครื่องมือ Swot ของกองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23

1. จุดแข็ง (Strengths)

1.1 กองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23 มีโครงสร้างและอัตรากำลังหน่วยที่ชัดเจนตามอัตรากำลังฯ ของกองทัพบก ส่งผลให้สามารถปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่าง มีระบบ

1.2 มีกำลังพลที่ได้รับการฝึกอบรมเบื้องต้นในการปฏิบัติการกิจด้านบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงมีชุดแพทย์และชุดบรรเทาสาธารณภัยเคลื่อนที่เร็วพร้อมสนับสนุน

1.3 มีแผนเผชิญเหตุที่ชัดเจน พร้อมระบบการสื่อสารและการรายงานสถานการณ์ที่รวดเร็ว

1.4 หน่วยมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง และสามารถเข้าดำเนินการช่วยเหลือได้ทันทีโดยไม่ต้องรอคำสั่ง

1.5 กำลังพลของหน่วยมีอุดมการณ์ด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม ส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

2. จุดอ่อน (Weaknesses)

2.1 ยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ไม่ครบถ้วนตามอัตรากำลัง และบางรายการอยู่ในสภาพชำรุด ไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

2.2 ขาดระบบฐานข้อมูลสมัยใหม่เพื่อการตัดสินใจในสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.3 กำลังพลยังขาดทักษะเฉพาะทางในการใช้ยุทธโศปกรณ์สมัยใหม่ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ซับซ้อน

2.4 ขาดแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถด้านอุปกรณ์และบุคลากร

2.5 ระบบบริหารจัดการและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกยังขาดเอกภาพและไม่ยืดหยุ่นเพียงพอต่อสถานการณ์เฉพาะหน้า

3. โอกาส (Opportunities)

3.1 ภาครัฐให้การสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณผ่านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

3.2 การพัฒนาทางเทคโนโลยีช่วยให้สามารถนำเครื่องมือและระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการกักได้

3.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนและอาสาสมัครในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

3.4 ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนเพิ่มโอกาสในการวางแผนและฝึกซ้อมร่วม

3.5 มีโอกาสในการลงทุนเพื่อพัฒนาอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติการกิจผ่านโครงการร่วมกับส่วนราชการ

4. อุปสรรค (Threats)

4.1 ความล่าช้าในกระบวนการจัดหายุทโธปกรณ์และงบประมาณจากระบบราชการ กลาง ส่งผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงาน

4.2 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติที่เกิดบ่อยและรุนแรงขึ้น ทำให้การวางแผนล่วงหน้าทำได้ยาก

4.3 ภาวะเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอน อาจกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนด้านบรรเทาสาธารณภัย

4.4 สภาพภูมิประเทศบางพื้นที่เข้าถึงยาก ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายและการให้ความช่วยเหลือในพื้นที่ประสบภัย

4.5 ความซับซ้อนของกฎหมายและข้อบังคับในการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานพลเรือน อาจเป็นอุปสรรคในการประสานงานในสถานการณ์วิกฤต

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกองพันทหารราบมณฑลทหารบกที่ 23 โดยใช้ 7s-Mckinsy เป็นเครื่องมือวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และใช้ PESTELวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อประเมินขีดความสามารถของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 โดยใช้ 7s- McKinsey สรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังนี้

1.1 โครงสร้างองค์กร (Structure)

จุดแข็ง

S1) มีโครงสร้างและอัตราการจัดที่ชัดเจนตามอัตราการจัดและยุทธโธปกรณ์

S2) มีโครงสร้างการจัดตั้งกองร้อยช่วยเหลือประชาชน สำหรับใช้ในงาน
บรรเทาสาธารณภัย

จุดอ่อน

W1) ยุทธโศภรณ์ไม่สมบูรณ์ตามโครงสร้างอัตราการจัด

W2) ขาดความยืดหยุ่นในการปรับโครงสร้างองค์กรให้รองรับภารกิจบรรเทา
สาธารณภัยที่มีความหลากหลาย

1.2 กลยุทธ์ (Strategy)

จุดแข็ง

S3) มีแผนเผชิญเหตุและ แผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในการบรรเทา
สาธารณภัย

S4) มีการซักซ้อมการปฏิบัติกับหน่วยงานสาธารณภัยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อน

W3) ยังไม่มีกลยุทธ์เฉพาะด้านในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการบรรเทา
สาธารณภัย

W4) ขาดการวางแผนระยะยาวในการเสริมสร้างศักยภาพด้านยุทธโศภรณ์
และสิ่งอุปกรณ์

1.3 รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)

จุดแข็ง

S5) มีระบบบังคับบัญชาและมีผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นกำกับดูแลทำให้
การปฏิบัติงานมีความเป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ

S6) ผู้บังคับบัญชาหน่วยสามารถตัดสินใจและปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วเมื่อ
เกิดภัยพิบัติ

จุดอ่อน

W5) ขาดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงานให้
สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

W6) รูปแบบการบริหารงานของหน่วยอาจไม่เอื้อต่อการตัดสินใจเชิงรุก
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

1.4 บุคลากร (Staff)

จุดแข็ง

S7) มีกำลังพลที่ได้รับการฝึกฝนและพร้อมปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชน

S8) มีกำลังพลที่มีภารกิจเฉพาะสำหรับงานบรรเทาสาธารณภัย

จุดอ่อน

W7) กำลังพลยังขาดทักษะเฉพาะทางในการใช้ยุทธโศปกรณ์สมัยใหม่สำหรับการบรรเทาสาธารณภัย

W8) มีข้อจำกัดสำหรับงานภาคสนามและงานสนับสนุน ต้องใช้การบูรณาการขีดความสามารถกำลังพลในการปฏิบัติงาน อาจเกิดภาระงานล้นมือ

1.5 ระบบการปฏิบัติงาน (System)

จุดแข็ง

S9) มีระบบการรายงานสถานการณ์โดยใช้เครื่องมือสื่อสารที่เร็วที่สุดและการเข้าช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

S10) มีระบบการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและส่วนราชการอื่น ๆ

จุดอ่อน

W9) ระบบการจัดหายุทธโศปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างทันที่

W10) ขาดระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในภาวะฉุกเฉิน

1.6 ค่านิยมร่วม (Shared value)

จุดแข็ง

S11) มีความสามัคคี การทำงานร่วมกันอย่างเป็นทีม มีความร่วมมือและช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกในหน่วยงาน

S12) มีการปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น รวมถึงการมีความรับผิดชอบต่อตนเองและองค์กร

จุดอ่อน

W11) ยังไม่มีการปลูกฝังค่านิยมด้านการบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กรอย่างชัดเจน

W12) ค่านิยมการทำงานแบบระบบทหารอาจไม่สอดคล้องกับบางสถานการณ์ที่ต้องการความยืดหยุ่นสูง

1.7 ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)

จุดแข็ง

S13) บุคลากรมีทักษะเฉพาะทางในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น ชุดบรรเทาสาธารณภัยเคลื่อนที่เร็ว และชุดเสนารักษ์

S14) มีทีมแพทย์ในหน่วย ๆ ที่มีความพร้อมปฏิบัติงาน

จุดอ่อน

W13) ขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและการใช้เครื่องมือพิเศษ

W14) การฝึกทักษะเฉพาะด้านไม่ครอบคลุมเนื่องจากยังขาดยุทธโธปกรณ์ในการฝึกและการทำงาน

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของกองพัฒน์มลทหารบกที่ 23 โดยใช้ PESTEL สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 การเมือง (Political)

โอกาส

O1) นโยบายภาครัฐสนับสนุนการบริหารจัดการภัยพิบัติโดยมีแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนระดับรองของกองทัพและกฎหมายที่เอื้อต่อการทำงานของหน่วยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

O2) การให้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ด้านการบรรเทาสาธารณภัย

ภัยคุกคาม

T1) การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลอาจส่งผลกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการบรรเทาสาธารณภัย

T2) ความล่าช้าของระบบราชการอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน

2.2 เศรษฐกิจ (Economic)

โอกาส

O3) การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับภัยพิบัติร่วมกับส่วนราชการในการเสนอแผนงานโครงการจัดทำแผนงานในพื้นที่เพื่อระงับภัยพิบัติ

O4) งบประมาณภาครัฐและกระทรวงกลาโหม สามารถเพิ่มโอกาสในการพัฒนาอุปกรณ์และระบบป้องกันภัยพิบัติของชาติได้

ภัยคุกคาม

T3 ข้อจำกัดด้านงบประมาณอาจส่งผลให้การจัดหายุทธโธปกรณ์และการฝึกอบรมบุคลากรไม่เพียงพอ

T4 ภาวะเศรษฐกิจถดถอยอาจส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณด้านการบรรเทาสาธารณภัยลดลง

2.3 สังคม (Social)

โอกาส

O5) การมีส่วนร่วมของชุมชนในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเพิ่มศักยภาพการรับมือภัยพิบัติ

O6) การตระหนักรู้ของประชาชนเกี่ยวกับภัยพิบัติรวมถึงการมีส่วนร่วมในการแจ้งเตือนมากขึ้น

ภัยคุกคาม

T5) การขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็วทำให้ยากต่อการวางแผนรับมือภัยพิบัติ

T6) ความเปราะบางของกลุ่มประชากรบางกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก และผู้พิการ ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

2.4 เทคโนโลยี (Technology)

โอกาส

O7) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเปิดโอกาสให้พัฒนาระบบเตือนภัยและการบริหารจัดการภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

O8) การใช้เครื่องมือที่ทันสมัยในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ภัยคุกคาม

T7) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วอาจทำให้ยุทธศาสตร์ที่มีอยู่ล้าสมัยเร็วขึ้น

T8) ภัยคุกคามทางไซเบอร์อาจส่งผลกระทบต่อระบบการสื่อสารและปัญหาการในภาวะฉุกเฉิน

2.5 สภาพแวดล้อม (Environmental)

โอกาส

O9) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น มีการสนับสนุนในการจัดทำและรับมือในรูปแบบอาคารที่ใช้วัสดุแข็งแรงและยั่งยืน

O10) การส่งเสริมแนวทางป้องกันตามธรรมชาติ เช่น การส่งเสริมการปลูกป่า

ภัยคุกคาม

T9) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดภัยพิบัติที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้นยากต่อการคาดการณ์และเตรียมพร้อม

T10) สภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงจากภัยธรรมชาติอาจส่งผลต่อการเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย

2.6 กฎหมายและข้อบังคับ (Legal)

โอกาส

O11) การปฏิบัติงานตามขอบเขตของ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยช่วยกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

O12) ข้อตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือด้านภัยพิบัติ ทำให้หน่วยสามารถให้ข้อเสนอแนะและขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยบังคับบัญชาและส่วนราชการที่ร่วมปฏิบัติงานได้
ภัยคุกคาม

T11) กฎระเบียบที่เข้มงวดอาจจำกัดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัย

T12) ความซับซ้อนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ด้วย SWOT Analysis

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23

ตาราง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยใช้ 7s-Mckinsy

7s Mckinsy	จุดแข็ง(Strengths)	จุดอ่อน(weaknesses)
โครงสร้างองค์กร (Structure)	S1 มีโครงสร้างและอัตราการจัดที่ชัดเจนตามอัตราการจัดและยุทธโศปกรณ์ S2 มีโครงสร้างการจัดตั้งกองร้อยช่วยเหลือประชาชนสำหรับใช้ในงานบรรเทาสาธารณภัย	W1 ยุทธโศปกรณ์ไม่สมบูรณ์ตามโครงสร้างอัตราการจัด W2 ขาดความยืดหยุ่นในการปรับโครงสร้างองค์กรให้รองรับภารกิจบรรเทาสาธารณภัยที่มีความหลากหลาย
กลยุทธ์ (Strategy)	S3 มีแผนเผชิญเหตุและแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในการบรรเทาสาธารณภัย S4 มีการซักซ้อมการปฏิบัติกับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	W3 ยังไม่มีกลยุทธ์เฉพาะด้านในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการบรรเทาสาธารณภัย W4 ขาดการวางแผนระยะยาวในการเสริมสร้างศักยภาพด้านยุทธโศปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์

รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	S5 มีระบบบังคับบัญชาและมีผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นกำกับดูแลทำให้การปฏิบัติงานมีความเป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ S6 ผู้บังคับบัญชาหน่วยสามารถตัดสินใจและปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดภัยพิบัติ	W5 ขาดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว W6 รูปแบบการบริหารงานของหน่วยอาจไม่เอื้อต่อการตัดสินใจเชิงรุกในสถานการณ์ฉุกเฉิน
บุคลากร (Staff)	S7 มีกำลังพลที่ได้รับการฝึกฝนและพร้อมปฏิบัติการกิจช่วยเหลือประชาชน S8 มีกำลังพลที่มีภารกิจเฉพาะสำหรับงานบรรเทาสาธารณภัย	W7 กำลังพลยังขาดทักษะเฉพาะทางในการใช้ยุทธโศปกรณ์สมัยใหม่สำหรับการบรรเทาสาธารณภัย W8 มีข้อจำกัดสำหรับงานภาคสนามและงานสนับสนุนต้องใช้การบูรณาการขีดความสามารถกำลังพลในการปฏิบัติงานอาจเกิดภาระงานล้นมือ
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	S9 มีระบบการรายงานสถานการณ์โดยใช้เครื่องมือสื่อสารที่เร็วที่สุดและการเข้าช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว S10 มีระบบการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและส่วนราชการอื่น ๆ	W9 ระบบการจัดหายุทธโศปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างทันทั่วทั้งที่ W10 ขาดระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในภาวะฉุกเฉิน

ค่านิยมร่วม (Shared value)	S11 มีความสามัคคี การทำงานร่วมกันอย่างเป็นทีม มีความร่วมมือและช่วยเหลือ กันระหว่างสมาชิกในหน่วยงาน S12 มีการปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น รวมถึงการมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และองค์กร	W11 ยังไม่มีการปลูกฝัง ค่านิยมด้านการบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กรอย่างชัดเจน W12 ค่านิยมการทำงานแบบระบบทหารอาจไม่สอดคล้องกับบางสถานการณ์ที่ต้องการความยืดหยุ่นสูง
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	S13 บุคลากรมีทักษะเฉพาะทางในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น ชุดบรรเทาสาธารณภัยเคลื่อนที่เร็ว และชุดเสนารักษ์ S14 มีทีมแพทย์ในหน่วย ฯ ที่มีความพร้อมปฏิบัติงาน	W13 ขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและการใช้เครื่องมือพิเศษ W14 การฝึกทักษะเฉพาะด้านไม่ครอบคลุมเนื่องจากยังขาดยุทธโธปกรณ์ในการฝึกและการใช้งาน

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของกองพัฒน์มลฑลทหารบกที่ 23

ตาราง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดยใช้ PESTEL

PESTEL	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	O1 นโยบายภาครัฐสนับสนุนการบริหารจัดการภัยพิบัติโดยมีแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีแผนระดับรองของกองทัพบกและกฎหมายที่เอื้อต่อการทำงานของหน่วยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ	T1 การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลอาจส่งผลกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการบรรเทา สาธารณภัย

	O2 การให้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ด้านการบรรเทาสาธารณภัย	T2 ความล่าช้าของระบบราชการอาจจะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน
เศรษฐกิจ (Economic)	O3 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับภัยพิบัติร่วมกับส่วนราชการในการเสนอแผนงานโครงการจัดทำแผนงานในพื้นที่เพื่อระงับภัยพิบัติ O4 งบประมาณภาครัฐและกระทรวงกลาโหม สามารถเพิ่มโอกาสในการพัฒนาอุปกรณ์และระบบป้องกันภัยพิบัติ	T3 ข้อจำกัดด้านงบประมาณอาจส่งผลให้การจัดหาทุพุปกรณ์และการฝึกอบรมบุคลากรไม่เพียงพอ T4 ภาวะเศรษฐกิจถดถอยอาจส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณด้านการบรรเทาสาธารณภัยลดลง
สังคม (Social)	O5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเพิ่มศักยภาพการรับมือภัยพิบัติ O6 การตระหนักรู้ของประชาชนเกี่ยวกับภัยพิบัติ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการแจ้งเตือนมากขึ้น	T5 การขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็วทำให้ยากต่อการวางแผนรับมือภัยพิบัติ T6 ความเปราะบางของกลุ่มประชากรบางกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก และผู้พิการ ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
เทคโนโลยี (Technology)	O7 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเปิดโอกาสให้พัฒนาระบบเตือนภัยและการบริหารจัดการภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น	T7 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วอาจทำให้ทุพุปกรณ์ที่มีอยู่ล้าสมัยเร็วขึ้น

	O8 การใช้เครื่องมือที่ทันสมัยในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย	T8 ภัยคุกคามทางไซเบอร์ อาจส่งผลกระทบต่อระบบการสื่อสารและการบัญชาการในภาวะฉุกเฉิน
สภาพแวดล้อม (Environmental)	O9 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น มีการสนับสนุนในการจัดทำและรับมือในรูปแบบอาคารที่ใช้วัสดุแข็งแรงและยั่งยืน O10 การส่งเสริมแนวทางป้องกันตามธรรมชาติ เช่น การส่งเสริมการปลูกป่า	T9 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดภัยพิบัติที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้นยากต่อการคาดการณ์และเตรียมพร้อม T10 สภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงจากภัยธรรมชาติอาจส่งผลต่อการเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย
กฎหมายและข้อบังคับ (Legal)	O11 การปฏิบัติงานตามขอบเขตของ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยช่วยกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน O12 ข้อตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือด้านภัยพิบัติ ทำให้หน่วยสามารถให้ข้อเสนอแนะและขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยบังคับบัญชาและส่วนราชการที่ร่วมปฏิบัติงานได้	T11 กฎระเบียบที่เข้มงวดอาจจำกัดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัย T12 ความซับซ้อนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน

การวิเคราะห์ทางเลือกกลยุทธ์ทางยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถยุทธโปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจในการบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติโดยใช้ TOWS -Matrix

ตาราง การวิเคราะห์กลยุทธ์ทางยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาโดยใช้ TOWS-Matrix

TOWS Matrix	โอกาส Opportunities	อุปสรรค Threats
จุดแข็ง (Strength)	<u>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</u> SO1 กลยุทธ์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย (S3,S10,O1,O2)	<u>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</u> ST1 กลยุทธ์บริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (S1,S2,T1,T3,T4)
	SO2 กลยุทธ์เสริมสร้างศักยภาพกำลังพลและชุดเฉพาะกิจ (S7,S8,S13,S14,O1,O4)	ST2 กลยุทธ์การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม (S3,S4,T9,T10)
	SO3 กลยุทธ์ระบบปฏิบัติการบรรเทาสาธารณภัยเชิงรุก (S5,S6,S9,O7,O8)	ST3 กลยุทธ์ด้านความมั่นคงทางไซเบอร์และการสื่อสาร (S9,S10,T7,T8)
	SO4 กลยุทธ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมชุมชนโดยการนำของทหาร (S11,S12,O5,O6)	ST4 กลยุทธ์เตรียมความพร้อมสำหรับกลุ่มเปราะบาง (S7,S13,S14,T5,T6)
จุดอ่อน (Weakness)	<u>กลยุทธ์เชิงแก้ไข(WO)</u> WO1 กลยุทธ์ปรับปรุงยุทธโปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ตามอัตรา (W1,W4,W9,O3,O4)	<u>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</u> WT1 กลยุทธ์ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ยุทธโปกรณ์ที่มีอยู่ (W1,W9,T3,T7)
	WO2 กลยุทธ์พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยี	WT2 กลยุทธ์การปรับกระบวนการทำงานให้

	สารสนเทศ (W10,W13,O7,O8)	สอดคล้องกับกฎระเบียบ (W5,W6,T11,T12)
	WO3 กลยุทธ์พัฒนา โครงสร้างองค์กรแบบยืดหยุ่น (W2,W5,W6,O2,O11)	WT3 กลยุทธ์บูรณาการ ทรัพยากรและบุคลากร (W7,W8,W14,T1,T4)
	WO4 กลยุทธ์เสริมสร้างขีด ความสามารถกำลังพลเฉพาะ ทาง (W7,W14,O5,O11)	WT4 กลยุทธ์เสริมสร้าง วัฒนธรรมองค์กรด้านความ ยืดหยุ่น (W11,W12,T5,T9)

1. สรุปการวิเคราะห์ทางเลือกกลยุทธ์ทางยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาโดยใช้ TOWS Matrix

1.1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategies)

1.1.1 SO1 กลยุทธ์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย
(S3,S10,O1,O2)

1) เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และ
ประชาชนในการวางแผนบรรเทาสาธารณภัยร่วมกัน

2) ขยายขอบเขตการชักจูงแผนร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ให้
ครอบคลุมมากขึ้น

1.1.2 SO2 กลยุทธ์เสริมสร้างศักยภาพกำลังพลและชุดเฉพาะกิจ
(S7,S8,S13,S14,O1,O4)

1) พัฒนาทักษะเฉพาะทางของชุดบรรเทาสาธารณภัยเคลื่อนที่เร็ว
และชุดเสนารักษ์ให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น

2) จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนากำลังพลที่มีภารกิจเฉพาะ
ทางการบรรเทาสาธารณภัย

1.1.3 SO3 กลยุทธ์ระบบปฏิบัติการบรรเทาสาธารณภัยเชิงรุก (S5,S6,
S9,O7,O8)

1) ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการ
รายงานสถานการณ์และการสั่งการ

2) พัฒนาระบบบังคับบัญชาแบบบูรณาการที่สามารถทำงานร่วมกับ
เทคโนโลยีการบริหารจัดการภัยพิบัติ

1.1.4 SO4 กลยุทธ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมชุมชนโดยการนำของทหาร (S11,S12,O5,O6)

1) สร้างโครงการความร่วมมือกับชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยใช้พื้นฐานค่านิยมจิตอาสา

2) จัดโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครในชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายแจ้งเตือนภัยและช่วยเหลือเบื้องต้น

1.2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategies)

1.2.1 WO1 กลยุทธ์ปรับปรุงยุทธโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ตามอัตรา (W1,W4,W9,O3,O4)

1) จัดทำแผนระยะยาวในการจัดหายุทธโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ตามมาตรฐานอัตราการจัด

2) เสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนการจัดหายุทธโธปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบรรเทาสาธารณภัย

1.2.2 WO2 กลยุทธ์พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ (W10,W13,O7,O8)

1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในภาวะฉุกเฉิน

2) จัดการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเครื่องมือพิเศษให้แก่กำลังพล

1.2.3 WO3 กลยุทธ์พัฒนาโครงสร้างองค์กรแบบยืดหยุ่น (W2,W5,W6,O2,O11)

1) ออกแบบโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับภารกิจบรรเทาสาธารณภัยที่หลากหลาย

2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการตัดสินใจเชิงรุกในสถานการณ์ฉุกเฉิน

1.2.4 WO4 กลยุทธ์เสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพลเฉพาะทาง (W7,W14,O5,O11)

1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะทางสำหรับงานบรรเทาสาธารณภัย

2) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ยุทธโธปกรณ์สมัยใหม่

1.3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategies)

1.3.1 ST1 กลยุทธ์บริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (S1,S2, T1,T3,T4)

- 1) จัดทำแผนการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพภายใต้ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ
- 2) กำหนดลำดับความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณสำหรับยุทธโศปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบรรเทาสาธารณภัย

1.3.2 ST2 กลยุทธ์การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม (S3,S4,T9,T10)

- 1) ปรับปรุงแผนเผชิญเหตุให้รองรับภัยพิบัติที่รุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น
- 2) พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลง

1.3.3 ST3 กลยุทธ์ด้านความมั่นคงทางไซเบอร์และการสื่อสาร (S9,S10, T7,T8)

- 1) พัฒนาระบบสื่อสารที่มีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
- 2) จัดทำแผนสำรองสำหรับระบบการสื่อสารและการบัญชาการในภาวะฉุกเฉิน

1.3.4 ST4 กลยุทธ์เตรียมความพร้อมสำหรับกลุ่มเปราะบาง (S7,S13, S14,T5,T6)

- 1) พัฒนาแผนช่วยเหลือเฉพาะสำหรับกลุ่มประชากรเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก และผู้พิการ
- 2) ฝึกซ้อมการปฏิบัติการช่วยเหลือในพื้นที่ขยายตัวของชุมชนเมือง

1.4 กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategies)

1.4.1 WT1 กลยุทธ์ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ (W1, W9,T3,T7)

- 1) พัฒนาแนวทางการใช้ยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้ข้อจำกัดงบประมาณ
- 2) จัดทำแผนการบำรุงรักษายุทธโศปกรณ์เพื่อยืดอายุการใช้งานและลดความเสี่ยงจากการล้าสมัย

1.4.2 WT2 กลยุทธ์การปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ (W5,W6,T11,T12)

1) พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานที่มีความคล่องตัวภายใต้กรอบกฎระเบียบที่เข้มงวด

2) ปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพภายใต้ความซับซ้อนของกฎหมาย

1.4.3 WT3 กลยุทธ์บูรณาการทรัพยากรและบุคลากร (W7,W8, W14, T1,T4)

1) พัฒนาระบบการบูรณาการขีดความสามารถกำลังพลเพื่อแก้ไขปัญหาภาระงานล้นมือ

2) วางแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

1.4.4 WT4 กลยุทธ์เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านความยืดหยุ่น (W11,W12,T5,T9)

1) ปลุกฝังค่านิยมด้านการบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

2) สร้างสมดุลระหว่างระบบบริหารกับความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัย

แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล, ยุทธวิธีและสิ่งอุปกรณ์ของกองพัฒน์พลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจในการบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ

1. ด้านการพัฒนากำลังพล

1.1 การฝึกอบรม จัดทำหลักสูตรการฝึกที่ครอบคลุมทักษะที่จำเป็น เน้นการฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์จำลอง ส่งกำลังพลเข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ จัดการประเมินผลการฝึกอย่างเป็นระบบ

1.2 การพัฒนาทักษะเฉพาะ ฝึกการใช้อุปกรณ์กู้ภัยสมัยใหม่ พัฒนาทักษะการประเมินสถานการณ์และการตัดสินใจ ฝึกการประสานงานและการสื่อสารในภาวะวิกฤต พัฒนาความรู้ด้านการปฐมพยาบาลและการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน

1.3 การสร้างความเชี่ยวชาญ จัดตั้งทีมผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สร้างระบบการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ส่งเสริมการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภายในองค์กร

2. ด้านยุทธโรปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์

2.1 การจัดหายุทธโรปกรณ์ จัดทำบัญชีความต้องการยุทธโรปกรณ์ตามลำดับความสำคัญวางแผนการจัดหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว ประสานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การซ่อมบำรุง จัดทำแผนการซ่อมบำรุงเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance) พัฒนาระบบการติดตามสถานการณ์ซ่อมบำรุง ผูกอบรมเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงให้มีความเชี่ยวชาญ จัดทำคู่มือการซ่อมบำรุงและการใช้งานยุทธโรปกรณ์

2.3 การบริหารจัดการคลัง นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารคลัง จัดทำระบบการติดตามและควบคุมการเบิกจ่าย กำหนดจุดสำรองยุทธโรปกรณ์ในพื้นที่เสี่ยงภัย พัฒนาระบบการขนส่งและกระจายยุทธโรปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ

3. ด้านการบริหารจัดการ

3.1 การพัฒนาระบบการประสานงาน จัดตั้งศูนย์ประสานงานที่มีการทำงาน 24 ชั่วโมง พัฒนาระบบการสื่อสารที่มีความเสถียรและครอบคลุมพื้นที่ กำหนดช่องทางการติดต่อสื่อสารสำรองในกรณีฉุกเฉิน สร้างเครือข่ายผู้ประสานงานในทุกระดับ จัดทำฐานข้อมูลการติดต่อแบบ Real-time

3.2 การวางแผนและการเตรียมความพร้อม จัดทำแผนเผชิญเหตุสำหรับภัยพิบัติแต่ละประเภท พัฒนาระบบการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า จำลองสถานการณ์และฝึกซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอ ประเมินและปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ จัดเตรียมทรัพยากรสำรองสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.3 การติดตามและประเมินผล พัฒนาระบบการรายงานผลแบบ Real-time กำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน จัดทำระบบการประเมินผลที่โปร่งใสและเป็นธรรมาภิบาล นำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดตามและประเมินผล จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

บทที่ 4

บทอภิปรายผล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง "แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจในการบรรเทาสาธารณภัย ผู้ประสบภัยพิบัติ" มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ (1) ศึกษาปัจจัยและสภาพแวดล้อม (2) ศึกษาขีดความสามารถของกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ และ (3) ศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความพร้อมในขีดความสามารถด้านยุทธโศปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาด้านขีดความสามารถของกำลังพลในการปฏิบัติการกิจ ผลการวิเคราะห์ขีดความสามารถของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 พบประเด็นสำคัญดังนี้

1.1 กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 มีโครงสร้างชัดเจน และมีกองร้อยช่วยเหลือประชาชน 150 นาย ซึ่งโครงสร้างนี้เอื้อต่อการปฏิบัติการกิจบรรเทาสาธารณภัย แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ที่ไม่สอดคล้องกับขนาดพื้นที่รับผิดชอบและความหลากหลายของภัยพิบัติที่ต้องเผชิญ

1.2 กำลังพลพร้อมปฏิบัติงาน 24 ชั่วโมง แต่ยังพบปัญหาสำคัญคือการขาดทักษะเฉพาะทางในการใช้ยุทธโศปกรณ์พิเศษสำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกยังไม่มีเอกภาพ และต้องการการฝึกอบรมเพิ่มเติมในด้านการบรรเทาสาธารณภัย นอกจากนี้ ยังพบว่ากำลังพลบางส่วนยังขาดประสบการณ์ในการเผชิญสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความรุนแรงสูง

1.3 ยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรือท้องแบน เรือยาง เลื่อยยนต์ และเครื่องมือตัดถ่างที่จำเป็นต่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

1.4 ด้านการบริหารจัดการมีระบบวางแผนที่ดี แต่ยังขาดการประสานงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก ทำให้การช่วยเหลือประชาชนขาดประสิทธิภาพ

2. สภาพปัญหายุทธโศปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 จากการวิเคราะห์พบว่า กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ประสบปัญหาสำคัญในการปฏิบัติการกิจบรรเทาสาธารณภัย ดังนี้

2.1 ปัญหาการขาดแคลนยุทธโศปกรณ์ ยุทธโศปกรณ์ที่ได้รับจากกองทัพบกยังไม่ครบตามอัตราที่กำหนด และขาดอุปกรณ์สำคัญ เช่น เรือท้องแบน เรือยาง เลื่อยยนต์ และเครื่องมือตัดถ่าง เป็นต้น

2.2 ปัญหาสภาพของยุทธโศปกรณ์ ยุทธโศปกรณ์บางรายการเก่าและชำรุด แต่ข้อจำกัดด้านงบประมาณและการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมทำให้ไม่สามารถซ่อมบำรุงให้พร้อมใช้งานได้

2.3 ปัญหาระบบการจัดหาและสนับสนุน การจัดหายุทธโศปกรณ์ต้องผ่านกระบวนการราชการที่ล่าช้า และข้อจำกัดด้านงบประมาณ ส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนไม่ทันต่อความต้องการ

2.4 ปัญหาการบริหารจัดการคลัง ขาดระบบบริหารจัดการคลังที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การติดตาม การเบิกจ่าย และการควบคุมยุทธโศปกรณ์ไม่เป็นระบบ

3. แนวทางในการเสริมสร้างความพร้อมในขีดความสามารถ สรุปกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาขีดความสามารถของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ ดังนี้

3.1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategies) เน้นการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย การเสริมสร้างศักยภาพกำลังพลและชุดเฉพาะกิจ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการบัญชาการและการรายงานสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านโครงการฝึกอบรมและเครือข่ายแจ้งเตือนภัย

3.2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategies) มุ่งเน้นการปรับปรุงและจัดหายุทธโศปกรณ์ตามมาตรฐาน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน รวมถึงการออกแบบโครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่นและการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลเฉพาะทาง

3.3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategies) ให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การเสริมสร้างความมั่นคงทางไซเบอร์ และการเตรียมความพร้อมช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ และเด็ก

3.4 กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategies) มุ่งเน้นการใช้ยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ การบูรณาการทรัพยากรและกำลังพลเพื่อลดภาระงาน และการปลูกฝังค่านิยมด้านการบรรเทาสาธารณภัยในวัฒนธรรมองค์กร

อภิปรายผล

การอภิปรายผลนี้เชื่อมโยงผลการวิจัยสู่การวิเคราะห์เชิงลึก โดยเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทางทฤษฎี และความสอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ ตลอดจนพิจารณาข้อจำกัดและปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23 ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลการวิจัยกับงานวิจัยที่ผ่านมา จากการศึกษาพบว่าผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **โดย พันเอก ศิริศักดิ์ บุรณ์เจริญ (2560)** ศึกษาการเตรียมความพร้อมของมณฑลทหารบกที่ 25 พบว่าหน่วยทหารมีบทบาทสำคัญในการบรรเทาสาธารณภัย แต่ยังมีข้อจำกัดด้านยุทธโศปกรณ์และการฝึกอบรมกำลังพล ซึ่งคล้ายกับปัญหาของกองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23 นอกจากนี้ **พันเอก ณัฐธินันท์ คงเกตุ (2560)** ศึกษาปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพภาคที่ 2 พบว่า ความสำเร็จในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ (1) ความพร้อมของยุทธโศปกรณ์ (2) การฝึกอบรมกำลังพลให้เชี่ยวชาญ และ (3) การประสานงานที่มีประสิทธิภาพกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางพัฒนากองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23

2. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลวิจัยกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์
ผลการศึกษาวิจัยเชื่อมโยงกับ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านความมั่นคง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม รวมถึงภัยพิบัติที่รุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่ (1) การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร (2) การพัฒนายุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย และ (3) การสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เสนอให้พัฒนายุทธโศปกรณ์ เพิ่มการฝึกอบรม และเสริมสร้างการประสานงาน

3. การพิจารณาข้อจำกัดและปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการนำแนวทางการพัฒนาไปใช้จริง
แม้ว่าผลการวิจัยจะเสนอแนวทางที่ชัดเจนในการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองพัฒนามณฑลทหารบกที่ 23 แต่ยังมีปัจจัยบางประการที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการจริง ได้แก่

3.1 ข้อจำกัดด้านงบประมาณ การจัดหายุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอต้องใช้งบประมาณจำนวนมากซึ่งอาจไม่ได้รับการจัดสรรตามที่ต้องการ

3.2 การฝึกอบรมกำลังพลต้องมียกงบประมาณสนับสนุนเพียงพอสำหรับการจัดหลักสูตรที่ครอบคลุมทุกด้าน

3.3 ข้อจำกัดด้านบุคลากร กำลังพลที่มีอยู่ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกในการกิจทางทหารทั่วไป แต่ยังขาดทักษะเฉพาะด้านที่จำเป็นสำหรับการบรรเทาสาธารณภัยการเพิ่มการฝึกอบรมอาจส่งผลต่อการกิจหลักของหน่วย หากไม่มีการจัดตารางการฝึกที่เหมาะสม

3.4 ข้อจำกัดด้านระบบบัญชาการและการประสานงานระหว่างหน่วยทหารกับหน่วยงานพลเรือนยังมีความล่าช้าและไม่มีความต่อเนื่องขาดแผนบูรณาการระหว่างกองทัพกับหน่วยงานภาครัฐ

4. การเสนอแนวทางแก้ไขข้อจำกัด จากข้อจำกัดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถเสนอแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้ ดังนี้

4.1 แนวทางแก้ไขด้านงบประมาณ จัดทำแผนเสนอความต้องการ ด้านงบประมาณ ให้เห็นความสำคัญของภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เป็นภัยคุกคาม ที่หน่วยในพื้นที่ต้องไปรับมือ ซึ่งต้องมีการจัดการด้าน เครื่องมือและเรียนรู้การพัฒนาทักษะ การช่วยเหลือประชาชน ให้กับกองทัพในจัดลำดับความสำคัญของการจัดหาอุปกรณ์ที่ต้องใช้ซึ่งต้องมีการปฏิบัติทุกปี

4.2 แนวทางแก้ไขด้านบุคลากร จัดอบรมระยะสั้นให้กับกำลังพลที่ต้องเข้าร่วมภารกิจบรรเทาสาธารณภัย สร้างเครือข่ายการฝึกอบรมร่วมกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น หน่วยกู้ภัยและสำนักงานบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด

4.3 แนวทางแก้ไขด้านระบบบริหารและการประสานงาน พัฒนาระบบบัญชาการ เหตุการณ์แบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกได้อย่างรวดเร็ว

4.4 สร้างเครือข่ายป้องกันภัยพิบัติจากการประสานกับส่วนราชการและภาคเอกชน

สรุป

งานวิจัยนี้พบว่า กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 มีบทบาทสำคัญในการบรรเทาสาธารณภัย แต่ยังมีข้อจำกัดด้านยุทธโศปกรณ์ กำลังพล และระบบประสานงาน ส่งผลให้การช่วยเหลือประชาชนขาดประสิทธิภาพ จึงเสนอแนวทางพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ (1) การจัดหายุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอ (2) การฝึกอบรมกำลังพลให้มีทักษะเฉพาะทาง และ (3) การพัฒนาระบบบัญชาการและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังพล และสร้างความร่วมมือระหว่างกองทัพกับหน่วยงานพลเรือน ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับ แผน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ควรศึกษาต่อเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ และแนวทางพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจของหน่วย

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบของกองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23 ในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติ (2) เพื่อศึกษาขีดความสามารถของกำลังพล/ยุทโธปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์ในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติของกองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23 (3) เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความพร้อมในขีดความสามารถด้านยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ ตลอดจนถึงทักษะที่จำเป็นในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผู้ประสบภัยพิบัติของกองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23

จากการศึกษาพบว่ากองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23 ประสบปัญหาด้านยุทโธปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ โดยยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการกิจบรรเทาสาธารณภัย ไม่มีอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เรือกู้ภัย เครื่องสูบน้ำ เลื่อยยนต์ และเครื่องมือตัดถ่าง ข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้ไม่สามารถจัดหายุทโธปกรณ์เพิ่มเติมได้อย่างทันที่ อีกทั้งกระบวนการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ยังมีความล่าช้า ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง ในส่วนของกำลังพลพบว่ากองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23 มีโครงสร้างที่สามารถรองรับภารกิจช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้ แต่ยังขาด การฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น การกู้ภัยทางน้ำ การช่วยเหลือผู้ติดอยู่ในซากอาคาร และการใช้อุปกรณ์กู้ภัยขั้นสูง ทำให้การปฏิบัติภารกิจยังมีข้อจำกัด

นอกจากนี้การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ยังพบปัญหาหลายประการแม้ว่าจะมีแผนบัญชาการเหตุการณ์ แต่ขาดระบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพกับหน่วยงานภายนอก เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การตอบสนองต่อสถานการณ์ภัยพิบัติขาดความคล่องตัว จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix พบว่าแนวทางในการพัฒนาควรเน้น (1) การปรับปรุงและจัดหายุทโธปกรณ์ให้มีความพร้อมใช้งาน (2) การพัฒนาทักษะกำลังพลด้านบรรเทาสาธารณภัย และ (3) การเสริมสร้างระบบบัญชาการและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากสามารถดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว กองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23 จะสามารถเสริมสร้างขีดความสามารถในการบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความสูญเสียของประชาชน และปฏิบัติภารกิจได้อย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผล พบว่ากองทุนมณฑลทหารบกที่ 23 มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย แต่ยังมีข้อจำกัดด้านยุทธโศปกรณ์ กำลังพล และระบบการประสานงาน การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนนี้จะเสนอแนะแนวทางพัฒนาใน 3 ระดับ ได้แก่ ข้อเสนอแนะทางนโยบาย ข้อเสนอแนะสำหรับกองทุนมณฑลทหารบกที่ 23 และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ข้อเสนอแนะทางนโยบาย เนื่องจากกองทุนมณฑลทหารบกที่ 23 เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังนี้

1.1 กองทัพบกควรให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหายุทธโศปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เรือกู้ภัย เครื่องสูบน้ำพลังสูง อุปกรณ์กู้ภัย และอุปกรณ์สื่อสารที่สามารถรองรับภารกิจบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีงบประมาณเฉพาะ สำหรับการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ และลดปัญหายุทธโศปกรณ์เสื่อมสภาพ

1.2 การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังพลให้มีทักษะเฉพาะทาง ควรมีแผนพัฒนาบุคลากรระยะยาว สำหรับกำลังพลที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาสาธารณภัย เช่น การฝึกอบรมการกู้ภัยทางน้ำ การกู้ภัยในที่สูง และการใช้เครื่องมือพิเศษ ควรมีการบรรจุหลักสูตรด้านการบรรเทาสาธารณภัย เข้าไปในการฝึกอบรมประจำปีของหน่วยทหารที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชน

1.3 การสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดตั้งศูนย์บัญชาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) หน่วยกู้ภัยในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกองทุนมณฑลทหารบกที่ 23 นอกจากข้อเสนอแนะในระดับนโยบายแล้ว กองทุนมณฑลทหารบกที่ 23 เองก็ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาภายในหน่วยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจ ดังนี้

2.1 การปรับปรุงและพัฒนายุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนจัดหาและบำรุงรักษา และควรพัฒนา แผนสำรองในการจัดหาอุปกรณ์ที่ขาดแคลน การใช้ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาอุปกรณ์กู้ภัย

2.2 เสนอแผนการจัดหายุทธโปกรณ์ให้กองทัพบกพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณในการจัดหา รายละเอียดยุทธโปกรณ์ที่หน่วยมีความต้องการตาม แผนวก ก

2.3 การพัฒนาศักยภาพของกำลังพล ควรเพิ่มการฝึกอบรมเฉพาะด้าน และควรจัดให้มีการฝึกซ้อมสถานการณ์จำลอง เป็นประจำ เพื่อให้กำลังพลมีความคุ้นเคยกับสถานการณ์จริง

2.4 การพัฒนาระบบบัญชาการและการประสานงาน ควรพัฒนาระบบศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ภายในหน่วย เพื่อให้สามารถควบคุมและสั่งการได้อย่างรวดเร็ว

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต การวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนากองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ในด้านการบรรเทาสาธารณภัยอย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่ควรได้รับการศึกษาต่อไปเพื่อให้การพัฒนามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้

3.1 ควรมีการศึกษาขีดความสามารถของหน่วยทหารอื่นที่ปฏิบัติภารกิจบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเปรียบเทียบและหาจุดแข็งที่สามารถนำมาปรับใช้กับกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 ควรมีการศึกษาการนำ เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น โดรนสำรวจพื้นที่ เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลภูมิสารสนเทศ และระบบบัญชาการออนไลน์ มาใช้ในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัย

3.3 ควรศึกษากรณีตัวอย่างจาก ประเทศที่มีระบบบรรเทาสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ เช่น ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา เพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง "แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล, ยุทธโปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 เพื่อรองรับภารกิจในการบรรเทาสาธารณภัย ผู้ประสบภัยพิบัติ" สามารถสรุปได้ว่า กองพันมณฑลทหารบกที่ 23 มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและกาฬสินธุ์

ทั้งนี้หน่วยยังคงเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ เช่น การขาดแคลนยุทธโปกรณ์ที่จำเป็น กำลังพลที่ยังขาดทักษะเฉพาะด้าน และปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาขีดความสามารถของกองพันมณฑลทหารบกที่ 23 จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเร่งด่วน แนวทางที่ควรดำเนินการ ได้แก่ (1) การจัดหายุทธโปกรณ์ที่เพียงพอและทันสมัย เพื่อให้หน่วยสามารถตอบสนองต่อภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) การฝึกอบรมและพัฒนา

ศักยภาพกำลังพล เพื่อให้มีทักษะที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติการกิจบรรเทาสาธารณภัย และ (3) การพัฒนาและเสริมสร้างระบบบัญชาการและการประสานงาน เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกได้อย่างเป็นระบบและลดความล่าช้าในการช่วยเหลือประชาชน หากสามารถดำเนินการพัฒนาใน 3 ด้านนี้ได้อย่างเป็นรูปธรรม กองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ 23 จะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการบรรเทาสาธารณภัย ลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และทำให้การปฏิบัติการกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

1. พันเอก ศิริศักดิ์ บุรณ์เจริญ. แนวทางการพัฒนาในการเตรียมความพร้อมเพื่อช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติของมณฑลทหารบกที่ 25.กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก; 2560 เข้าถึงเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <http://www.awc.ac.th/storage/research/20241010064357.pdf>
2. พันเอก ณัฐธินันท์ คงเกตุ. แนวทางการพัฒนาในการเตรียมความพร้อมให้การช่วยเหลือประชาชน เมื่อเกิดภัยพิบัติธรรมชาติในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพภาคที่ 2 กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก; 2560 เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <http://www.awc.ac.th/storage/search/20241010060800.pdf>
3. สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018
4. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580). (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://nscr.nesdc.go.th/master-plans/>
5. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ด้าน (ประเด็น (01) ความมั่นคง) (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/181/fileups/180/files/01-ความมั่นคง.pdf>
6. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2022/12/nsc-policy-66-70-1.pdf>
7. แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 – 2570) . (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก https://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2023/02/NPCM_Plan2023_2027.pdf
8. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 . (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://ndwc.disaster.go.th/ndwc/cms/2744?id=44524>
9. มาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124 ตอนที่ 52 ก. 7 กันยายน 2550
10. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 . (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://www.disaster.go.th/upload/download.pdf>
11. แผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม 2564. (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2567 เข้าถึงได้จาก <https://4occ.isoc.go.th/km/?p=3916>

12. กองบัญชาการกองทัพอากาศ. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศ 2564
13. แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก 2564.(ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 21พฤศจิกายน2567
เข้าถึงได้จาก<https://online.anyflip.com/xbzoa/mlcy/mobile/index.html>
14. กองทัพบก.”คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ลับ ที่ 42/62 เรื่องแก้อัตราการจัดและยุทโธปกรณ์
กองทัพบก” ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2562
15. คำสั่งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศที่ 2 พ.ศ. 2565
16. คำสั่งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 23 พ.ศ. 2567
17. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. รายงานแนวทางการจัดการภัยพิบัติในยุคดิจิทัล.
กรุงเทพฯ: สำนักการจัดการภัยพิบัติ; 2564.
18. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.). คู่มือการบริหารจัดการภาครัฐ:
แนวคิด POSDCoRB. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กพร.; 2562.
19. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในประเทศไทย
ไทย. กระทรวงมหาดไทย; 2563.
20. สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, อนุสรณ์ โพธิ์ศรี และ ดร.ผกามาศ ถิ่นพังงา. การประเมินความ
เปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2567].
เข้าถึงได้จาก<https://www.tei.or.th/thaicityclimate/public/research-45.pdf>
21. ฉัตรชัย พรหมเลิศ, การพัฒนาการปฏิบัติภารกิจระหว่างทหารและพลเรือน
ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร, 2559)
- 22.ทสมล ขนาดศิย. ภัยพิบัติ เล่มเดียวรู้เรื่อง. กรุงเทพฯ: อมรินทร์; 2019. [เข้าถึงได้จาก:
<https://amarinbooks.com/product/ภัยพิบัติ-เล่มเดียวรู้>
23. ทวี ชัยพิมลสิน. พิบัติภัย – ภัยพิบัติ ในโลกสมัยใหม่. เชียงใหม่: สำนักงานบริหารงานวิจัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2020. [เข้าถึงได้จาก: https://books.google.com/books/about/ภัยพิบัติ_ภัยพิบัติ_ในโลกสมัยใหม่.html?id=JbVIEAAAQBAJ
24. ทศนา ทศนมิตร. อดีตอนาคต น้ำท่วม พิบัติภัยคุกคามไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แสงดาว; 2013. [เข้าถึงได้จาก: <https://www.naiin.com/product/detail/41984>
25. นุตา ศุภคต. ภัยพิบัติ. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาฯ; ไม่ระบุปีที่พิมพ์. [เข้าถึงได้จาก:
<https://www.chulabook.com/education/136685>

ผนวก ก รายการเสนอความต้องการยุทโปกรณ์กองร้อยช่วยเหลือประชาชน
กองพันมณฑลทหารบกที่ 23

ลำดับ	รายการ	จำนวนที่ ต้องการ	หน่วย นับ
1.	เครื่องมือตัดถ่าง	4	เครื่อง
2.	เรือไฟเบอร์ไยแก้วกาบเสริมอลูมิเนียม ขนาดบรรทุก 15 นาย	4	ลำ
3.	เรือท้องแบน พร้อมเครื่องยนต์	4	ลำ
4.	เลื่อยยนต์	5	เครื่อง
5.	อุปกรณ์ตรวจสอบไฟฟ้ารั่ว	240	อัน
6.	เสื้อชูชีพพร้อมแถบสะท้อนแสง	480	ตัว
7.	ชุดกันน้ำเต็มตัว	480	ตัว
8.	เชือกกุ๊ยกัยทางน้ำ ขนาด 10 มม. (ยาว 5 ม.)	144	เส้น
9.	ห่วงนิรภัยประจำตัว (Carabiner)	288	อัน
10.	ห่วงนิรภัยรูปเลข 8 (Figure 8)	288	อัน
11.	หมวกนิรภัยสำหรับงานกุ๊ยกัย	24	ใบ
12.	ไฟฉายคาดหมวก	24	อัน
13.	เข็มขัดโรยตัวแบบเต็มตัว	24	ชุด
14.	ถุงมือสำหรับงานกุ๊ยกัย	24	คู่
15.	ห่วงคล้องนิรภัยสำหรับงานกุ๊ยกัยขนาดเล็ก	96	อัน
16.	สายนิรภัยยับยั้งการตกแบบเชือกคู่ (Double Lanyard)	24	เส้น
17.	สายนิรภัยยับยั้งการตกกันกระชากแบบเคลื่อนที่	24	เส้น
18.	กระเป๋าสะพายสำหรับใส่อุปกรณ์กุ๊ยกัยส่วนบุคคล	24	ใบ
19.	ไฟฉายแบบมือถือสำหรับงานกุ๊ยกัย	24	อัน
20.	คีมเอนกประสงค์สำหรับงานกุ๊ยกัย	24	อัน
21.	เชือกโรยตัวขนาด 11 มิลลิเมตร ยาว 50 เมตร	24	เส้น
22.	เชือกโรยตัวขนาด 11 มิลลิเมตร ยาว 100 เมตร	24	เส้น
23.	สายคล้องเชือกโยงหลัก (Anchor Straps)	24	เส้น
24.	เชือกคงตัวชนิดแบน (Tubular Webbing) ขนาด 1 นิ้ว ยาว 6 เมตร	48	เส้น

ลำดับ	รายการ	จำนวนที่ ต้องการ	หน่วย นับ
25.	เชือกพรูติกแบบเย็บห่วงสำเร็จ (Prusik Loops) ขนาด 8 มิลลิเมตร ยาว 23 นิ้ว	48	เส้น
26.	ห่วงคล้องนิรภัยสำหรับงานกู้ภัยขนาดใหญ่ (Carabiner)	48	ตัว
27.	รอกทดแรงแบบเดี่ยว ขนาด 3 นิ้ว	24	อัน
28.	แผ่นกระจายแรง (Anchor Plate)	24	อัน
29.	เปลสามเหลี่ยมสำหรับเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย (Rescue Triangle)	12	ผืน
30.	ชุดเปลม้วนสำหรับเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย	6	ชุด
31.	เชือกกู้ภัยทางน้ำ (Water Rescue Throwbag)	48	เส้น
32.	เสื้อชูชีพสำหรับช่วยผู้ประสบภัยทางน้ำ	30	ตัว
33.	ทุ่นโฟมสำหรับช่วยผู้ประสบภัยทางน้ำ	12	อัน
34.	กระเป๋ายาบาลพร้อมอุปกรณ์	6	ใบ
35.	กล่องใส่อุปกรณ์ขนาดเล็ก	12	ใบ
36.	กล่องใส่อุปกรณ์ขนาดใหญ่	6	ใบ
37.	เครื่องกำเนิดไฟฟ้า แบบพกพา	4	เครื่อง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก ประดิษฐ์ พรหมเรียน

วัน เดือน ปีเกิด 7 มกราคม 2518

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทพสวัสดิ์วิทยา
พ.ศ. 2534	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรหมานุเคราะห์
พ.ศ. 2540	นักเรียนนายสิบ โรงเรียนทหารช่าง กรมการทหารช่าง
พ.ศ. 2541	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 41
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
พ.ศ. 2551	หลักสูตรชั้นนายร้อยเหล่าทหารราบ ศูนย์การทหารราบ รุ่นที่ 121
พ.ศ. 2556	หลักสูตรชั้นนายพันเหล่าทหารราบ ศูนย์การทหารราบ รุ่นที่ 97
พ.ศ. 2558	หลักสูตรหลักประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 93

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2547	ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 3
พ.ศ. 2553	ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 3
พ.ศ. 2557	นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 3
พ.ศ. 2558	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 3
พ.ศ. 2561	จเรกองพลทหารราบที่ 3
พ.ศ. 2561	หัวหน้าฝ่ายกำลังพล กองพลทหารราบที่ 3
พ.ศ. 2563	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 8
พ.ศ. 2566	ผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 23
พ.ศ. 2567	หัวหน้ากองยุทธการ มณฑลทหารบกที่ 23

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2568	รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 3
-----------	--------------------------------